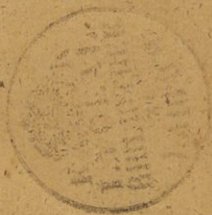

31322, III, L, c, 66
=

44
880

1822 III 20

1

Slovensko-nemški
a b e c e d n i k.

Slovenisch-deutsche
Fibel.

Sestavila

Zusammengestellt von

A. Žumer und **A. Razinger**,
ljudska učitelja. Volksschullehrer.

Cena, vezano 25 kr.

V Ljubljani.

Natisnil in založil Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg.
1880.

030046286

Predgovor.

Pri sèstavljanji „Slov.-nemškega abecednika“ vodila naju je misel, da bi s to knjigo terjatvam novega učnega reda za kranjske ljudske šole zadostila. Da bi se tudi željam in zahtevam učiteljstva kolikor mogoče vstreglo, obravnaval se je pri več shodih ljubljanskega ljudskega učiteljstva načrt novega abecednika. Na podlagi tega posvetovanja in natanko po učnem redu (Lehrgang) sèstavljen je ta novi abecednik.

Oblike pisanim črkam so naj prostejše in naj lažje za podučevanje v pisanji. Kakor kažejo natanko prve vaje, je r a v n a debela črta podlaga vsakej črki. Ta metoda je v ljubljanskih ljudskih šolah zelo razširjena. Ako bo ta knjiga ugajala učiteljstvu, v kratkem izide bolj natančni navod tej pisavi.

Spisateljja.

Slovenski oddelek.

i, u

i, u, u, i, i, u.

n

ni, nu, nu, in,

un, u-ni ni.

m

mi, mu, im,

um, miim u-ni.

o

on, no, o-ni mi.

i, u

i, u, u, i, i, u.

n

ni, nu, nu, in, un,
u-ni ni, i, n, u.

m

mi, mu, im, um,
mi in u-ni, u-mi, ni.

o

on, no, o-ni, mi,

D=NO, U=NO, MI
 MI D=MI, ON MI.

U U

UN, NA, MO=MA
 I=MO, VI=MA U=
 MA, I=MA UN.

V

VI, VI=NO, VA=MA,
 NO=VO, NO=VI, NO=
 VO VI=NO, NO=VI=
 MA, D=MA, VI.

o-no, u-no, mi in o-
ni, on ni, on in o-ni.

a

an, na, ma-ma i-
ma, ni-ma u-ma, i-ma
um, on in o-na, na-
ma.

v

vi, vi-no, va-ma,
no-vo, no-vi, no-vo
vi-no, no-vi-na, o-na,
vi, ni-ma-mo vi-na,
on i-ma.

A A

AO = MO, AO = MO,

U = AO, MO = AO = VO

O = MO = AO, MO = AO

P P

PO, P = MO, P = MO,

MO, U = MO, MO,

I = MO, PO = VO MO.

P P

PO, PO = MO, PO = CI,

AO = CO, VO = CI

I = MO MO = CO.

r

ra-ma, ra-na u-ra, na-
ra-va, o-ma-ra, mi-ri, na
ra-mi.

e

en, e-na, e-no, ne, u-ne,
me, i-me, re-va ve, ve-ra,
ve-mo.

a, e, i, o, u.

c

ce, ce-na, re-ci, ra-ca,
v ro-ci i-ma mu-co, re-ci-
va mu, ov-ca.

ř

ř, ř-ř, ří, ř-ří,

řá, řá-řá, ř-řá

řá-řá, řá řá-řá.

ř

ří, ří-řá, ří, ří-řá,

řá, řá-řá, ří, ří-řá.

řá, řá řá řá.

ř

ř, ř-řá, řá, řá-řá,

ří, ří-řá, řá-řá,

řá-řá, řá-řá.

Č

če, o-če, či, o-či, ča, mo-ča.
 — o-na no-če, on me-če, u-či
 me, o-če me u-če, ni-ma mo-či.

Z

zi, zi-ma, zo, zo-ra, za. —
 na vo-zu vo-zi-mo re-či, mo-ča
 za-mo-či, za-vo-ra, na-ma-za-na
 mi-za.

Ž

že, že-na, ža, ro-ža, ži, ži-ma.
 — že-na že-ne ži-vi-no, ži-vi-ne
 ne mu-či-mo, na mi-zi re-že-mo,
 za zi-mo ni-ma ži-ve-ža.

b

se, si, so, su, su
se-no, si-no, vi,
so-va, su-ma, su-
se se, so-zi-no
se-no, u-či se!

š

še, ši, ša, šo, šu.
ši-va, su-ša,
šu-mi, ma-še mi
va-še, o su-ši
me ma-še, ve-ža.

S

si, su, so, sa, se.

ro-si, na no-su, me-so, o-sa,
ra-se. — o-ni so sa-mi, i-ma-mo
me-sa in si-ra, ce-sa-ri-ca, mu-
ca se u-mi-va, ni ro-se, ne ra-
se, on se-če se-no, on že-ne ži-
vi-no.

Š

ša, še, ši, šo, šu.

ma-ša, na-še, ši-va, šu-mi. —
ma-ša mi-ne, ne ši-va, še ni-ma
ča-sa, no-si in su-ši, mi-ši so v
ve-ži, na vi-ša-vi šu-mi, v ro-
ci no-si ži-mo, če-mu i-ma-mo
no-že?

t

ti, ta, to, tu, te.

ti-ca, ta-re, to-ri,

tu, te-ta, ta-ri-ca.

d d

da, do, de, di, du.

da-mi-re, do-mu,

de-te, di-ši, du-ri.

t

ti, to, ta, te, tu.

ma-ti, ži-to, te-ta, o-ta-va.

— te-ta mo-ta ni-ti, to-ča ta-re
ži-to, ti-či-ce so si-te. — za zi-
mo vo-zi-mo šo-to, ti-ca no-si
ži-mo, ži-to ra-se in zo-ri, te-
ža-va mi-ne, ne to-ži!

d

od, ud, ad, ed, id.

vo-da, de-te, di-ša-va, do-zo-
re-ti, do-ži-ve-ti, du-ša, ud. —
vo-da de-re, na-ša do-mo-vi-na,
de-te se ra-do va-di, od do-ma
i-de-mo. — te-ta mi da vo-de,
vi-di-mo so-se-da, ru-do vo-zi,
de-da i-ma-mo ra-di.

le, li, lo, la, lu.

le-to, li-re, lo-vi-ti,

šo-la, lu-ža, de-lo.

bo, bi, ba, be, bu.

bo-sa, bi-ti, ri-ba,

be-se-da, bu-va.

l

li, la, lo, lu, le, ul, al, il.

li-sa, de-že-la, de-lo, lu-na,
le-sa, le-vi-ca, se-lo, a-li. — li-si-
ca lo-vi ži-va-li, na-ša de-že-la,
mi-la do-mo-vi-na, si-la ni mi-
la, ze-le-na do-li-na, že-na so-li
me-so, ne la-ži!

b

ba, be, bi, bo, bu, ib, ub, ab, ob.
so-ba, ne-be-sa, o-bu-va-lo,
va-bi. — o-ba zo-ba, ža-ba bi-va
v lu-ži, ni bo-ba, ze-be me, ob
ro-bu so de-be-le bu-če; — v
šo-li be-re-mo, ra-bi-mo be-ri-
lo, re-va ne-se bu-ta-ro, be-ra-
či-ca be-ra-či.

h

hi, hu, ho, ha, he.

hi-sa, hu-do, ho-

re, mu-ha, oh!

k

ki, ko, ka, ke, ku.

ki-ta, ko-lo, ka-ia,

ro-ke, ku-ra, uk.

h

ho, ha, hu, hi, he, ah, oh, eh, uh.
 ti-ho, ve-ha, le-nu-hi, oh! — ti-ho
 ho-di! ne hi-ti-mo, vo-ha-mo in
 di-ha-mo, re-va bo-le-ha in hi-ra.
 — v hi-ši so mu-he, no-si su-ho
 ro-bo, o-na na-bi-ra ma-hu, ob
 hu-di u-ri hi-ti-mo do-mu, ne
 bo-di-te hu-di!

k

ku, ke, ka, ko, ki, uk, ak,
 ok, ek, ik.

ku-ko-vi-ca, o-ko, ka-ša, ki-
 ta, uk. — ku-ko-vi-ca ku-ka, ka-
 ko ku-ka? ku-ku! ku-ra ko-ko-
 da-ka. — o-re-hi so su-hi, s ko-
 so ko-si-mo o-ta-vo, ne ka-li
 vo-de! o-na ku-ha ka-šo.

—
—
p

pa, po, pi, pu, pe.

pa=ša, po=do=ba,

pi=ka, pu=ra, pe=ta.

—
—
j

ja, je, ji, jo, ju.

ja=ma, je=ša, ju=ka,

ne je=ši se! me=ja.

p

pa, pe, pu, po, pi, up, op, ip.
 re-pa, pe-ro, le-po-ta, ka-pi-ca.
 — sa-pa pi-še, pu-li pe-so in re-
 po, pe-ri-ca pe-re, v pe-či pe-če-
 mo po-ti-ce. — ku-pi pe-ro! po-
 to-ki so ma-li, ku-pi-mo o-re-he!
 po no-či po-či-va-mo.

j

ji, ju, jo, ja, je, aj, oj, ij, ej.
 ju-na-ci, vi-jo-li-ca, je-ze-ro, oj!
 — če-be-le ro-ji-jo, je-le-ni so
 bo-je-či, je-se-ni se-je-mo, vo-ja-
 ki se bo-ju-je-jo, ko-va-či ku-je-
 jo. — o-ra-či or-je-jo, je-re-bi-ca
 po-je, ma-ti ku-ha-jo ka-vo.

go, ga, gi, gu, ge.

go-ra, gu-si-ti, gi-

ba-ti, gu-ba, iy-la.

fi, fa, fu, fo, fe.

fi-ga, fa-ra, fu-ri-

na, je-mo fi-ge.

g

ga, go, gu, ge, gi, og, ag, ig,
ug, eg.

no-ga, no-ge, ja-go-da, go-ba,
gu-ba. — go-ba go-ri, go-ve-do
go-ni-mo na go-ro, če-ga-ve so
go-si? go-vo-ri! — ne ža-li u-bo-
ze-ga! z ro-ka-mi de-la-mo, z
no-ga-mi ho-di-mo, vo-da ga-si
že-jo, ku-ha-mo go-be, ko-ze
ho-di-jo na go-ro.

f

fa, fi, fu, fo, fe, if, uf, of.

fa-ra, fi-ga, fu-ži-na. — fu-
ži-na je na vo-di, fi-ge ra-di
je-mo, fa-ra je ve-li-ka, v fa-ri
so fa-ra-ni. — go-ra je go-la,
be-re-mo in ka-že-mo.

le-vi, lev, bo-bi, bob,

re-pi, rep, ga-di, gad,

ko-ti, kot; ra-ki, rak; me-hi, meh. —
 pav i-ma lep rep. — lev je hud. — dob je
 vi-sok. — top je na-bit. — lok je na-pet.
 — gad je siv. — mah je suh. — če-mu je
 meh?

pe-ri, peč, go-di, gos,

ko-ši, koš, ve-ži, vež,

no-ži, nož. — de-ček je ru-de-čih lic.
 — red je le-pa reč. — kos je tič. — vo-da
 te-če čez jez. — na do-bu so šiš-ke. — miš
 i-ma nag rep. — mož i-ma nož.

bo=ji, boj, ve=mo, vem,

ži=va=li, ži=val, je=le=ni,

je-len; pu-ra-ni, pu-ran. — vol nam
da-je loj. — sin, i-mej o-če-ta in ma-ter
rad! — jed je bož-ji dar. — sem v šo-li.
— šel bom sam do-mu.

dr=ce (dr=ce) dr=na, ži=

no, tr=ta, dr=ža=va.

pes lo-vi sr-no. — dr-ži jo za no-go.
— na vr-tu so tr-te. — zr-no je tr-do.
— sr-pi so že-lez-ni. — kr-ti so čr-ni.
pr-ti so be-li.

lj: ljub, lju-be-zen, ljud-je, me-tulj, molj,
ze-lje, olj-ka.

nj: nji, nji-va, konj, o-genj, pi-sa-nje,
nje-na.

bl: bla-go, bla-zi-na, blisk, bli-zo, bled.

br: bra-da, bra-na, bre-me, bre-za, bri-
nje, bri-ti, bri-sa-ča, brus, brat.

pl: pla-ni-na, pla-ča, ple-će, ple-me,
plug, plot, plju-ča.

pr: pra-prot, pri-ča, pre-di-vo, prag,
prah, proč.

dl: dla-ka, dle-to, dlan.

dr: dre-vo, dre-ma-ti, dro-biž, dru-god,
drag.

tl: tla, tla-ka, tle-ti, tlak.

tr: tra-va, tra-ta, tru-ma, tri, trak,
trop, trud, tresk!

st: ste-na, star, past, vest, me-sto, čast.

str: stre-ha, stru-na, stra-ža, stran,
strop, strijc.

- sl:** sli-va, slu-ga, mas-lo, ves-lo, sluh.
- sv:** svi-la, svi-nja, sve-ti-nja, svi-tek, svoj.
- sr:** sra-ka, sraj-ca, sre-da, sre-nja, ne-sre-ča.
- sp:** spa-nje, spi-sa-ti, spo-daj, spo-min.
- spl:** sple-sti, sples-ni-ti, sploh.
- sk:** ska-la, ska-ka-ti, skok, skr-be-ti.
- skl:** skle-da, sklo-ni-ti, sklon, sklep.
- št:** šte-ti, šte-vi-lo, šti-ri, štor, po-šten.
- šč:** šču-ka, kleš-če, šče-ti-na.
- šk:** škar-je, škr-ba, škr-ja-nec.
- zl:** zla-to, zlo-ži-ti, zli-ja-ti, zlog, zlat.
- zb:** zbi-ra-ti, zba-ti se, zbor.
- zd:** zdi-ho-va-ti, zdaj, zdih-ljaj.
- zdr:** zdra-vi-lo, zdru-ži-ti, zdrav-je.
- zr:** zre-za-ti, zra-ven, zrak, zrel.
- zv:** zvon, zve-li-čar, zve-ri-na, zvo-ni-ti.
- žl:** žli-ca, žleb, žlič-njak.
- žr:** žre-ti, žre-be.

gl: gla-va, glo-bok, glo-da-ti, gluh, glas.

gr: gri-va, gre-di-ca, grad, grah, greh,
grozd.

hr: hra-na, hrast, hren, hrib, hrup,
hrošč.

kl: kla-di-vo, kla-ja, klo-buk, klas, klet,
klic, klop.

klj: klju-ka, ključ, kljun.

kr: kri, kra-va, kro-jač, kre-da, kro-
kar, kro-na, kruh, kralj, kres,
križ, kriv, krop, kro-pi-ti.

kv: kva-ri-ti, kvas, kviš-ko.

n N n N

Nazaret, Nikolaj

Nazaret je mesto. Nikolaj je bil škof. Na vada je železna srajca.

m M m M

Marija, Martin

Mati kličejo Matija. Marko, lepo se vedi! Martinček je nedolžna živalica.

u U u U

Uršula, Urban.

Ulrih je priden učenec. Učitelja imamo radi. Ubogajmo ga! Uršula plete.

v V

V V

Valentin, Viktor.

Veronika, Valburga, Vid, Vič. —
V mestu živi veliko ljudi. Viktor in
Valentin sta naša součenca.

z Z - ž Ž

Z Z - Ž Ž

Zlatoust, Zalog, Žabnica.

Zlatoust, Zalog, Žabnica. — Živali
so naše do brotnice. Zgodaj vstajaj!
Zemlja je velika.

Olga, Ogersko, Oglej. — Olga je redna. O pravem času v šolo hodi. Oče jo ljubijo. Na Ogerskem bivajo Ogri.

Adam, Anton, Amerika. — Afrika je del sveta. Avstrija je mogočno cesarstvo. Amalija ljubi sestro Ano.

c C-č Č

Cecilija, Sahara

Ciril, Celje, Celovec, Čehi. — Človeška po mlad cvete le enkrat. Čas hitro beži. Cecilija, ne trati časa!

e E

Elizabeta, Emil

Eva, Evgen, Egidij, Evropa. — Eva je bila Adamova žena. Emil in Elizabeta sta bratranca. Evropa, Azija, Afrika, Amerika in Avstralija so deli sveta.

g G **g G**

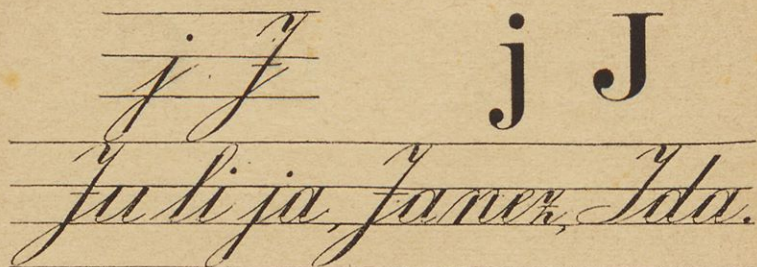
Gregor, Gizela.

Gustav, Gabrijel, Evstahij. — Golobček je čedna živalica. Glej njegove snažne nožice! Gorica je mesto. Na Gorenjskem so visoke gore.

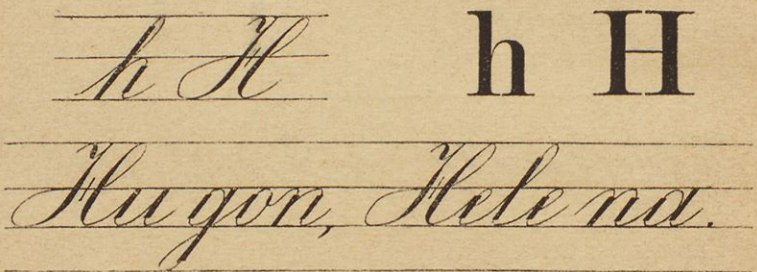
i I **i I**

Ignacij, Ivana.

Ida, Izidor, Izak, Idrija. — Imamo skrbne stariše. Imenuj dele sveta! V Idriji na Notranjskem se koplje živo srebro.

Jožef, Jurij, Jarnej, Ivan. — Jeruzalem je sveto mesto. Jelen ima velike rogove. Jožef pomaga Janezu delati. Je njegov prijatelj.

Henrik, Jarnej. — Hrvaško je naša sosedna dežela. Hčere, bodite ponižne! Hudobnih otrok se ogibajte!

k K **k K**

Karol, Katarina.

Klement, Kristina, Konrad. — Kolpa
meji Kranjsko od Hrvaškega. Grin-
tovec je gora med Kranjskim in Koroš-
kim. Kranj je staro mesto na Gorenj-
skem.

s S - š Š **s S - š Š**

Stanišlav, Šiška.

Sebastijan, Štefanija, Sava. — Sava
teče mimo Šmarne gore. Gradec je
glavno mesto Štajerskega. Spoštuj
svoje predstojnike! Šiška je vas.

Leopold, Leon, Lucija. — Lažniku nikdo ne verja me. Laž ima kratke noge. Šiška in Ježica ste vasi blizu Ljubljane. Leto ima štiri letne čase.

Triglav, Trst, Tržič, Tobija. — Trst je veliko trgovsko mesto. Trgovci kupujejo in prodajajo blago. Tujega blaga se ne dotikaj! Triglav je najvišja gora na Kranjskem.

f F **f F**

Filip, Frančiška.

Ferdinand, Friederik, Feliks. — Filip in Florijan sta brata. Sestra je Frančiška. Cesar Ferdinand je bil jako dobrotljiv. Franc Jožef so naš cesar.

p P **p P**

Peter, Pavlina.

Praga, Postojina, Primorje. — Peter in Pavel sta bila apostelja. Pri Postojini na Notranjskem je sloveča jama. Praga je lepo mesto.

r R **r R**

Robert, Roža.

Rim, Radovljica, Ribnica. — Rudolfovo (Novo mesto) je mesto. V Rimu prebiva papež. Raj je bil lep kraj. Rana ura, zlata ura.

b B **b B**

Barbara, Blavž.

Bogomila, Bled, Betlehem. — V Bohinji izvira Bohinjska Sava. Bled je lep kraj na Gorenjskem. Misli vedno na Boga! Boj se greha!

d D **d D**

Dominik, Dunaj.

Doroteja, Dunav, Drava. — Drava in Sava se stekate v Dunav. Dunaj je glavno mesto našega cesarstva. Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko so deli Kranjske dežele.

a A, b B, c C,
 ċ Ć, d D, e E,
 f F, g G, h H,
 i I, j J, k K,
 l L, m M, n N,
 o O, p P, r R,
 s S, ŝ Š, t T,
 u U, v V, ʒ ʒ,
 ž ž.

a	A,	b	B,	c	C,
č	Č,	d	D,	e	E,
f	F,	g	G,	h	H,
i	I,	j	J,	k	K,
l	L,	m	M,	n	N,
o	O,	p	P,	r	R,
s	S,	š	Š,	t	T,
u	U,	v	V,	z	Z,
		ž	Ž.		

Moška krstna imena.

Andrej, Blaž, Lene,
Dominik, Emil, Flori-
jan, Gregor, Henrik,
Fridor, Jakob, Karol,
Leopold, Matěj, Niko-
laj, Oton, Peter, Ru-
dolf, Stanislav, Si-
men, Tomaž, Urban
Valentin, Vlatoust,
Žiga.

Ženska krstna imena.

Ana, Barbara, Cecilija, Doro-teja, Elizabeta, Franciška, Gizela, Helena, Ida, Julija, Klara, Lucija, Marija, Neža, Olga, Pavlina, Rozalija, Sabina, Štefanija, Terezija, Uršula, Veronika, Zofija.

Priimki.

Ahacelj, Bohorič, Cojz, Čop, Dalmatin, Erjavec, Florijančič, Globočnik, Hladnik, Ipavec, Janežič, Kopitar, Levec, Metelko, Novak, Orožen, Preširen, Ravnikar, Slomšek, Toman, Umek, Vodnik, Zalokar, Žemlja.

Berilo.

1. Pred ukom.

O Bog, ki slabim rad pomagaš,
Ozri se milostno na nas!
Daj nam, da pridno se učimo
In tebi služimo ves čas!

2. Po uku.

Pomagaj, Bog, da vse nauke
Zvestó si v srcu hranimo,
Da vedno se po njih ravnamo
In večno srečni bodemo.

3. Bog vse vidi.

„Oče, kaj pa pomeni oko na cerkvenih vratih?“ vpraša sin očeta iz cerkve gredé. „To kaže, da Bog vse vidi in vse vé,“ pravijo oče. „On nas gleda domá in v cerkvi, po noči in po dnevi, v temi in na svitem. V zemljo, v globoko jamo vidi božje oko. Tudi v postelji, kjer ležiš, ne moreš skriti se Bogu. Bog vse vidi. Bog nam

je dal dušo in telo, torej nam v srce vidi. On vé, kaj mislimo in želimo. Bog vse vé.“

Tako lepo so oče sina učili. Sin si pa to tudi dobro zapomni in nikoli ne pozabi, da Bog vse vidi in vse vé.

Bog te vidi in vse vé,
Hrani čisto mu srcé!

4. Golobček.

*Golobček, čedna stvarica!
Vsak ljubi te in rad imá.
Mi bomo tudi, kakor ti,
Prav pridni, čedni vsi!*

*Golobček, krotka stvarica!
Vsak ljubi te in rad imá.
Mi bomo tudi, kakor ti,
Prijazni z vsemi in krotki.*

5. Skrb za zdravje.

Skrbi, da boš zdrav in vesel! Vsak dan si umivaj obraz, usta in roké! Pazi, da se ne prehladiš! Po zimi ne hodi precej iz mraza k vročej peči! Na solncu in v mraku ne beri, da ti oči ne opešajo! Ne grizi orehov, lešnikov in drugih trdih reči, da si zob ne pokvariš! Ne igraj z

nožem, z vilicami in z družim nevarnim orodjem, da se kaj ne oškoduješ! Po drevji ne plezaj, tudi k vodi ne hodi sam! Zjutraj rad zgodaj vstajaj, rad moli in pridno delaj! Rana ura, zlata ura.

6. Mladi konj.

Mladi konj, kateremu se ni ljubilo delati, odtrga se od vozá in beži v gozd. Tu živi prosto in veselo, in vse poletje in vso jesen pase lenobo. Pa zima pride in drevje zgubi listje. Polje stoji prazno in debel sneg pade in pokrije zemljo. Konj ne dobi nikjer živeža in strehe. Zdaj spozna, da je bil prenagel, kesá se in pravi: »Kako sem neumen! ko bi ne bil dela ogibal se, imel bi bil dovolj ovsá in sená in stal bi bil na gorkem in suhem; zdaj pa moram tukaj stradati in zmrzovati.«

Lenuhu se hudó godi;
Kruha pridni le dobi.

7. Pridni otrok.

**Kadar zarja mi prisveti,
Vstanem in na svitlo grem,
Stvarniku v molitvi vneti
Srčno hvalo, čast dajem.**

**Mlad sem, še zeló nezmožen,
Vendar nekaj že storim:
Dober lahko sem pobožen,
Lahko pridno se učim.**

8. Bodi postrežen!

Nekega dne so otroci dohajali v šolo, pa so bili vsi nekako tihi in žalostni. Učenik vprašajo: „Kaj vam je, da danes niste nič kaj veseli in se tako žalostno pogledujete?“ Otroci molče. Potem reče neki deček: „Žalostni smo zavoljo Jakca, ki je zbolel.“

„Ali imate Jakca radi?“ vprašajo učenik.

„Radi, radi ga imamo!“ odgovoré enoglasno vsi otroci.

„Zakaj ga imate tako radi?“ vprašajo dalje učenik.

„Zato, ker je tako dober in ljubeznjiv,“ odgovoré otroci.

Neki deček pripoveduje: „Jaz sem enkrat knjigo zgubil; Jakec mi jo je poiskal in prinesel.“

Neka deklica pravi: „Šla sem po poti in velik pes je tam stal, bala sem se ga; Jakec me vidi, pride k meni, ter gre z menoj mimo psa.“

Drug učenec pravi: „Meni je Jakec večkrat pomagal, ako nisem mogel kaj spisati.“

Še drug pripoveduje: „Jaz sem nesel težak jerbas s polja in nisem mogel dalje; Jakec me sreča in mi pomaga jerbas nesti.“

Tako pripovedujejo otroci drug za drugim in učenik pravijo: „Jakec je tedaj res prav postrežljiv in priljuben deček. On rad pomaga vsacemu, komur le more. Molili bomo zanj, da bi kmalu ozdravel.“

Vsi otroci so živo ganjeni in nekteri se celo jokajo. Učenik molijo, otroci pa za njimi tako le: „Ljubi Bog!

prisrčno te prosimo, da bi dal našemu dobremu tovarišu kmalu ozdraveti.“

Jakec ozdravi in pride zopet v šolo. Vsi otroci hité k njemu, prijazno ga pozdravljajo in so zelo veseli.

*Dobro delaj vsakikrat,
Vsak imel te bo de rad!*

9. Odkritosrčni Ivan.

Mati z Ivanom v mraku sedé v hiši. Oče pridejo z vrta v hišo.

Oče: „Kaj sem videl na vrtu! Mlada drevca mi je nekdo oškodoval!“

Mati: „Kdo je li to storil?“

Oče: „Ivan, ali si ti koga videl na vrtu?“

Ivan: „Oh, ljubi oče! jaz sem bil na vrtu in sem tō škodo naredil. Odpustite mi, saj nikoli več ne bom kaj takega storil!“

Oče: „Bodi za zdaj, ker si odkritosrčno povedal, da si ti to storil.“

Odkritosrčno dolg spoznaj,
Nikoli nič se ne zlagaj.

Uganjka.

Pomladi dišim, po letu hladim, jeseni redim, po zimi gorim.
Kaj je to?

10. Petelinov klic.

Kikiriki!

Brž otroci ustanite,

Se umite in molite;

Ta, ki dolgo spi,

Pač nič vreden ni,

Kikiriki!

Kikiriki!

Knjige brž v roké vzemite,

Marno pridno se učite;

Kdor se mlad uči,

Kruha dost' dobi,

Kikiriki!

Kikiriki!

V šolo le hodite radi,

Dokler ste še čvrsti mladi;

Kdor rad poleži,

Šolo zamudi,

Kikiriki!

II. Lahko noč!

Lahko noč! Daj nam Bog svojo pomoč!

Ker smo delo dokončali, da bi tudi sladko spali.

Trud in delo je zdaj proč, lahko noč!

12. Ljubi svoje stariše.

Jožek, Nežica in Francek sedeli so skupaj pred hišo. Pogovarjali so se o očetu in materi. Jožek, starejši brat, pravi: „Včeraj so mi oče dali novo knjižico.“ Sestra pravi: „Meni so mati kupili lep robec za god.“ Francek pravi: „Zvečer nam bodo mati dali mleka in kruha.“ Potem še dalje govoré, kako dobri so jim oče in mati. Jožek tudi pripoveduje o sosedovi deklici, ki so jej mati umrli. Vsi se tiho pogledajo in imajo solzne oči. Francek reče: „Naša mati ne smejo umreti!“ Vsi gredo v hišo in nikjer niso tako radi, kakor pri ljubih stariših.

Ti otroci so ljubili očeta in mater.

13. Bučelica in golobček.

Bučelica je padla v vodico. Golobček to vidi. Hitro s kljunom peresce od vejice odtrga in ga v vodico spusti. Bučelica peresce srečno doseže in ž njim iz vodice prigo-mazi. Golobček zopet sede na drevo. Mimo pride lovec in ugleda golobčeka na drevesu. Hitro vzame puško z rame pomeri in hoče vstreliti. Bučelica pa pribrenčí in lovca v roko piči. Lovcu roka omahne, puška počí v stran in golob-ček vesel z drevesa zleti.

Otroci! ta drobna živalica naj vas uči **hvaležnosti** do svojih dobrotnikov!

14. Zelje.

Neka marljiva mati so imeli na vrtu vsakovrstno povrtnino. Nekega dné rekó svojeje malej hčerki: »Lizika, poglej tukaj na spodnjej strani zeljnega lista ta-le majhna, rumena zrnca. To so jajčka, iz katerih se izvalé škodljive gosenice, ki zelje objedajo. Precej danes popoldné preišči vsak listek in pokončaj jajčka, da bo naše zelje nepoškodovano ostalo!«

Lizika si misli, da je za to delo še časa dovolj, ter napósled čisto pozabi, kar so jej mati rekli. Mati so nekoliko tednov bolehalí in niso mogli na vrt. Ko pa ozdravijo, primejo Liziko za roko in jo peljejo k zelju; pa glej! — gosenice so vse zelje obrale takó, da ni bilo družega videti, nego steblica in golo rebrovje objedenih listov. Prestrašena in osramočena deklica razjoka se zavoljo svoje nemarnosti. Mati jo posvaré, rekoč: „Kar danes lahko storiš, nikoli ne odlašaj na jutri!“

Uganjka.

Katera glava nima lic?

..

15. Ptica.

1.

*Oj deček hudobni!
Zakaj me loviš,
Ter v kletko me tesno
Zapreti želiš?*

2.

*Če perje in petje
Ti moje je vseč,
Na prostem me pusti,
Ne lovi me več!*

3.

*Na prostem mi perje
Lepo je svitlo,
In petje mileje
Ko v kletki bi b'lo.*

4.

*Ti tudi na prostem
Najbolj si vesel,
Zaprto pa bi v ječi
Gotovo ne pel.*

5.

*Če sebi le dobro,
In srečo želiš,
Glej drugim da tudi
Le dobro storiš!*

16. Cvetice.

Mihec se pred rožnim grmom ustavi in reče svojim sestricam: „Pač je roža najlepša cvetica!“ Marica zavrne: „Saj je limbar ravno tako lep kakor roža. Meni se obe najbolj dopadate.“ Anica pa reče: „Kaj še? vijolice so najlepše! Ali jih nismo pomladi najrajši trgali?“

Mati, ki so ta razgovor poslušali, rekó: „Vse tri cvetice, o katerih se pogovarjate, so lepe podobe treh prav lepih čednosti. Modra vijolica je podoba **ponižnosti**; beli limbar je podoba **nedolžnosti** in rudeča roža vas spominja **dobrote srcá**, ter

vam pravi: Srcé vaše naj gorí v ljubezni do pre-dobrega nebeškega Očeta.“

Ponižnost, nedolžnost, dobrota srcá
Med vsemi bogastvi še največ veljá.

17. Hvaležna Ančika.

Ančika je neki poletni dan sedela pred hišnimi durmi in mislila na svoje ljube stariše. Premišljuje, kaj so jej že vse dali in jej še dajejo: živež, obleko in dokaj družih reči. Tudi se spominja, kako so ji prijazni in jo imajo radi, če je pridna in jih rada uboga. Misli si: „Stariši mi dajo vsak dan toliko dobrega; kaj bi jim ti jaz dati mogla?“ Spomni se, da je pod bližnjim hribcem pred dvema dnevoma videla na pol zrele jagode. K materi gre v hišo in pravi: „Ljuba mati, prosim, pustite me tje-le pod hrib; grem nekaj iskat, kmalu se vrnem.“ Mati jej dovolijo. Ančika gre pod hrib in natrga dva lepa šopka jagod, ter gre veselo domov.

Oče in mati sta ravno pred hišo, ko Ančika pride izpod hriba. K njima stopi in pravi: „Oče, mati! nekaj sem vama prinesla!“ in dá jima vsakemu šopek rudečih jagod.

Ančika je bila svojim starišem hvaležna. Hvaležno srcé je ljubo Bogu in ljudém.

Uganjka.

Je belo ko sneg, zeleno ko detelja, rudeče ko kri, otrokom diši, kakó se velí?

18. Mlado jagnje.

Mlado jagnje, lepo belo, gre za materjo veselo; skače, s parkeljci drobni in po trati se vrti.

Mati pravi: „Ne, ne skakaj, tam po bregu se ne takaj; lahko kam se zaletiš, šibko nožico zdrobiš!“

Jagnje matere ne sluša, rajše samo si poskuša, se prekučne v jamico in si zlomi nožico.

Jagnje nožico zlomilo, glasno klicalo in vpilo:

„Oj otroci, vlogajte
Proje šibke matere!“

19. Bodi usmiljen!

Matijček in Milica sta prišla ravno iz šole domov. V veži vidita starega moža. Bil je slabo oblečen in ves se je tresel od mraza.

Siromak ja nagovori: »Usmilite se me, lačen sem, prosim, dajte mi malo kruha!«

Milica: »Pojdite z nama v hišo, da se malo pogrežete! Danes imamo gorko v hiši.«

Matijček prime siromaka za roko in ga pelje v hišo.

Nežica prosi mater: »Ljuba mati! dajte ubožčeku kaj jesti. Prosil je kruha, dajte mu tudi kaj gorkega.«

Matijček pa stopi k očetu in pravi: »Oče! podarite siromaku kako ponošeno obuvalo.«

Siromak je dobil vsega dosti, česar mu je bilo treba. Preden odide, zahvali se, rekoč: »Malokje našel sem tako milosrčnih otrok, kakor sta vidva. Stotero vama Bog povrni, kar sta za mé pri dobrih stariših izprosila!«

Stariše je otročja milosrčnost jako ganila.

Revežem pomagaj rad,
Revež tudi tvoj je brat!

20. Oreh.

Pod velikim orehovim drevesom našla sta dva dečka oreh. „Moj je!“ zavpije Matej, „kajti jaz sem ga prvi zagledal.“ „Ne bo takó, ne,“ odgovori Lovro, „kajti jaz sem ga pobral.“ Začneta se hudó prepirati.

„Počakajta, bom pa jaz to stvar razsodil,“ reče neki mladenič, ki je ravnokar méd-nja stopil. Vzame oreh, razbije ga in reče: „Tukaj-le ena lupina je tvoja, ker si oreh prvi zagledal, in tá druga bodi tvoja, ker si ga pobral; jedro bo pa moje, ker sem vama prepír razsodil.“

„Tak je navaden konec vsacega prepíra,“ pristavi mladenič in sné jedro.

*Kjer se prepírata dva,
Tretji dobiček imá.*

Uganjka.

Velik sem kot hiša in majhen kot miš; grenek kot žolč in vsi ljudjé me radi jedó; kdo sem?

2l. Letni časi.

Prvi letni čas je **pomlad**. Solnce gorko sije z vedrega neba. Polje zelení, drevje cvete, gozdi in travniki dobivajo zeleno obleko. Po tratih cvetó pisane cvetice, po logih pojó drobne ptice, po vodi švigajo gibčne ribe. Vsaka stvar se veseli krasne pomladi. Tudi otroci skačejo po vrtu in trgajo lepe cvetice.

Drugi letni čas je **poletje**. Po letu zori žito na polji, sadje po vrtilih; poletje daje starim in mladim rudeče črešnje, rumene slive, sladke hruške in drugo sadje.

Tretji letni čas je **jesén**. Jeseni se veseli kmet in gospod. Kmetje so veseli rumenega žita; otrokom je

všeč sladko grozdje in drugo sadje. Jesén napolni kmetom skednje in shrambe.

Četrty letni čas je **zima**. Po zimi počiva priroda. Zemlja dobi belo odejo, sneg pokrije hribe in doline. Mrzel veter piše in po oknih rastejo ledene cvetice. Kmet počiva v toplej izbi in vesel pričakuje ljube pomladi.

Uganjka.

Hrast ima dvanajst vej; na vsakej veji so po štiri gnjezda; v vsakem gnjezdu je po sedem mladih ptičev in vsakemu ptiču je drugače ime. Kaj je to?

22. Snežec.

Snežec beli vse pobéli	Kakor snežec čisto beli
Čez dolino in goró,	Vsi bodimo zmiraj mi,
Čista njega je belína,	Vdjanji in na duši celi
Še čistejša kot srebró.	Polni lepih čednosti.

23. Kmet.

*Pred vrtom z drevjem zasajenim preljubo hišico
imam, obdana s poljem je rumenim, za dom gosposki
je ne dam.*

*Na vrtu z drevjem zasajenem prežlahtno sadje mi
zori, na bližnjem polji pa rumenem se zlato klasje
mi blišči.*

*Zeleni travniki dajejo mi klajo za živinico, vinó-
gradi mi pa nesejo prav sladko vinsko kapljico.*

O zgodnej zariji grem na delo, pozdravljajo me vse stvari, tu delam pridno in veselo, če tudi čelo se poti.

Če v gozdu sem, če sem na polji, če orjem, sejem, če kosim, mi delo vsako je po volji, hvaležno stvarnika častim.

24. Zaúpaj v Bogá!

Revna vdova je imela petero otrok, ki jih je z veliko težavo redila. Nekega jutra jim reče: »Ljubi otročiči! danes vam nimam ničesa dati za zajutrek. Nimam ne kruha, ne moke, niti enega jajca nimam več pri hiši. Prosite ljubega Bogá, da se vas usmili!«

Jožek, ki je bil komaj sedem let star, odide žalosten in tešč v šolo. Mimo cerkve gredé vidi, da so vrata odprta. Hitro stopi notri in poklekne pred oltar. Misleč, da ni nikogar v cerkvi, začne glasno moliti: »Ljubi nebeški Oče, mi otroci nimamo ničesa jesti! Naša dobra mamica nima ne kruha, ne moke, niti enega jajca ni več pri hiši. Lepó prosim, pomagaj nam v tej potrebi in daj nam jesti, da ne bodemo z materjo vred lakote trpeli!«

Tako priprosto je molil Jožek; potem odide v šolo. — Ko iz šole domóv pride, ugleda na mizi velik hleb belega kruha, veliko skledo moke in poln pehar jajec. »Bogu bodi hvala!« zavpije veselo, »Bog je moje molitev uslišal. Jelite, mamica, to vse vam je angelj skozi okno v hišo prinesel?«

»To ravno ne,« odvrnejo mati, »ali Bog je vendar uslišal tvojo molitev. Ko si pred oltarjem molil in mislil,

da te nihče ne vidi, klečala je neka gospá v stranskej klopi. Ti je nisi mogel videti, ali ona je videla tebe in slišala tvojo glasno molitvico; zato nam je vse to poslala. Ona je bila tedaj tisti angelj, po katerem nam je Bog pomagal v naši velikej sili. Otroci, zahvalite se ljubemu Bogú, bodite veseli in ne pozabite nikoli lepega izreka:

**K Bogu kliči v vsakej sili,
On nam vsem je Oče mili!**

Uganjka.

Če kviško vržeš, je belo, če na tla pade, je rumeno. Kaj je to?

25. Solske postave.

- 1.) Hodi v šolo rédno, mirno in o pravem času!
- 2.) Bodi čedno in spodobno oblečen!
- 3.) Nosi seboj samo potrebne reči in priprave!
- 4.) Vse svoje prednike in učitelje uljudno pozdravljaj, spoštuj jih in bodi jim pokoren!
- 5.) V šoli hodi tiho in mirno na odkazani prostor in ne poškoduj ničesar!
- 6.) Pri uku glej na učitelja in na delo, bodi pazen, govóri samo kadar si vprašan in vselej lepoglasno in pravilno!
- 7.) Govóri resnico, bodi pošten, miroljuben in postrežen!
- 8.) Hodi mirno iz šole in nikjer ne razgrajaj!
- 9.) Svoje naloge izdeluj pridno in o pravem času!
- 10.) Čislaj božja dela v prirodi in ne trpinči nikoli nobene živali!

26. Vošila.

a.

Premili stariši!

Dobri Bog naj Vam povrne vse dobrote, katere ste mi do sedaj izkazali. Povrne naj Vam jih z brezskrbnim življenjem, veseljem, zadovoljnostjo, zdravjem in srečo. Obljubujem Vam trdno, da Vam nobenih težav in skrbi ne bom delal, temveč, da bom čez dalje boljši, ter Vam bom pokazal, kako odkritosrečno Vas ljubi in spoštuje

Vaš

hvaležen sin

A. A.

V Ljubljani, 19. marca 1880.

b.

*Leto zopet zatonilo
 V neizmerno večnost je,
 Več ne bo se povrnilo,
 Novo je nastalo že;
 Naj sè srečo Vas obsuje,
 Zdravje, mir Vam podelí,
 Vse kar srce poželjuje,
 Naj Vam dá v obilnosti!*

27. Cesarska pesem.

Bog ohrani, Bog obvari
 Nam cesarja, Avstrijo!
 Modro da nam gospodari
 S svete vere pomočjo!
 Branimo mu krono dedno
 Zoper vse sovražnike:
 S Habsburškim bo tronom vedno
 Sreča trdna Avstrije!

Za dolžnost in za pravico
 Vsak pošteno, srečno stoj;
 Če bo treba, pa desnico
 S srčnim upom dvigni v boj!
 Naša vojska iz viharja
 Prišla še brez slave ni: —
 Vse za dom in za cesarja,
 Za cesarja blago, kri.

In s cesarjem zaročnica
Ene misli in krvi,
Vlada milo cesarica
Polna dušne žlahtnosti.
Kar se more v srečo šteti,
Večni Bog naj podelí:
Franc Jožefu, Lizabeti,
Celi hiši Habsburški!

Nemško-slovenski oddelek.

Male pisne in tisne črke.

*in, um, ge-ben, den-
ken, hel-fen, ja-gen,*

ler-nen, o-ben, un-ten, dort, mit, dir, arm,
em-por. — lernt er? — es ist kalt. — man lobt.
— trinkt je-ner? ja? — be-tet oft! — das ist
gut. — gib her! — ge-bet gern!

*ei ei
ei! ein, rein, kein,*

fein, mei-nen, ei-ner, dein, ei-len. — er ist
rein. — er rei-tet fort. — es ist ei-ner-lei. — er
meint, blei-be bei uns

eu

eu

eu, neu, neun, eu-er,

heu-len, feu-ern, neun, nein, heu-te, — mei-ne
 neu-e, eu-er neu-er. — er heult. — er heilt, drei-
 mal drei ist neun.

ai ai — au au

auf, lau, rau-ben,

ai, au, mi-au-en, tau-fen, kau-fen. — es ist
 blau. — kau-fe mir! — lau-fet hin-aus! — er heult,
 au! — bist du taub? — re-de laut!

ä ä — ö ö — ü ü

jä-ten, hö-ren, lü-gen,

arm, är-mer, lär-men, tö-nen, rö-sten, ö-de,
 grün, mü-de, trüb, flü-stern, hü-pfen. — heu-te
 ist er mü-de. — du bist arm. — er ist är-mer.

äu

äu

räu-men, träu-men,

läu, läu-ten; — es läu-tet. — er läuft. — es träum-te mir. — er räum-te aus.

a, e, i, o, u — ä, ö, ü — ei, eu, ai, au, äu.

ie

ie

die, nie, die-nen,

ie, ei, nie, ein, dein und mein, nie-mals, ein-mal, lie-gen, lü-gen.

er dient, — ist das tief? — nein! — er rief.

v

V

von, vor, vor-ne,

v, vor, vier, für, ver-die-nen.

vier und fünf ist neun. — er ist vor-an. — ver-die-ne dir viel! — du bist brav.

w

W

wo, wie, wer-fen,

w, wo, wer-fen, ver-wer-fen, wei-nen.

wer war rein? — wir wa-ren rein. — wo? es
war aus. — was war aus? vier wa-ren da.

h

h

hin, her, ge-hen,

heim, hin-aus, dre-hen, mä-hen, ru-hig.

wir ge-hen früh aus. — er nä-het. — was nä-
het er? — lei-he mir! na-he und fern.

ch

ch

ich, mich, la-chen,

ch, ich, auch, reich, rech-nen, ko-chen.

wo bin ich? — fin-de mich! — was machst
du? ich rech-ne rich-tig. — was ist weich?

sch (š) *sch* (š)

schön, rasch, fi-schen,

sch, *scha*-den, *wa*-schen, *frisch*, *rasch*.

wir *schrei*-ben *schön*. — *husch*, *husch*! war
er weg, wer? — *wa*-sche dich *täg*-lich!

tsch (č) *tsch* (č)

deutsch, peit-schen,

tsch, *rut*-schen, *klat*-schen.

er *re*-det *deutsch*. — *plät*-sche-re nicht! — du
wirst *un*-rein *wer*-den. — du *folg*st.

S

S

so, sie, le-sen, lei-se,

se-hen, *sin*-gen, *rei*-sen — das, *bis*, *aus*.

sie *le*-sen *lei*-se. — *le*-se *laut*! er las es *so*.
— *sei* nicht *bö*-se, *son*-dern gut!

z

Z

zu, hei-zen, ganz,

z, zu, zie-hen, zeich-nen, rei-zen, ganz. —
 zün-de nicht an! — sie wür-zet. — er hei-zet
 ein. — zei-ge und lies! zie-he es zu mir!

qu

qu

quer, quä-len, quak!

qu, quer, be-quem, qua-ken, zer-quet-schen.
 sei nicht zu be-quem! — wer qua-ket? es
 qual-met. — was liegt quer?

x (ks)

y (i)

x (ks)

y (i)

fix, he-xen, y

x, y, fix und fer-tig, fi-xie-ren.

a, b, c (ch, ck), d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o,
p, qu, r, s (ss, ß, sch), t, u, v, w, x, y, z.

pf: hü-pfen, ru-pfen — hü-pfe!

br — **rb**: breit, braun, brau-chen — herb, derb.
— wir sind brav. — es ist herb, was?

bl — **lb**: blau, bleich, blei-chen — halb, gelb. —
wir bla-sen. — was ist gelb?

dr — **rd**, **nd**: drei, dre-hen, dre-schen — wird,
rund, je-mand. — er wird ord-nen. — drei
dre-schen. — was dre-het sich dro-ben?

fl — **lf**: flie-gen, flach, flech-ten — hilf! — wir
fle-hen zu dir, hilf uns!

gl — **lg**: gleich, glau-ben, glän-zen — folg-sam.
— ich glau-be, du bist folg-sam.

gr — **rg**: grau, grün, groß — arg, karg. — es
ist schön grün, was? — grob ist nicht fein.
— das ist arg.

gn — **ng**: gnä-dig, ver-gnügt — lang, jung. —
sei mir gnä-dig! — er singt. — wir sind jung.

kl — **lk**: klar, klein, klug, kla-gen — welk. —
klein ist er, a-ber klug. — kla-ge nicht!

kr — **rk**: krie-chen, kra-chen, merk' auf! es
kracht. — er merkt es.

- kn — nk** : knü-pfen, — krank, schlank. — sei dank-bar! — fol-ge flink! — was ist lang?
- tr — rt** : trüb, treu, trin-ken — fort, hart, zart. er trö-stet dich. — sei nicht trau-rig. — er trägt es fort. — was ist zart?
- zw** : zwei, zwi-schen, zwölf, zwin-gen. — wie viel ist zwölf und zwei?
- pr, pl** : prü-fen, präch-tig, pla-gen. — wir dür-fen nicht plau-dern.
- pfr, pfl** : pfro-pfen, pfl-e-gen, pflan-zen. — wer pflan-zet und pflügt?
- schl — lsch** : schla-gen, schlau — falsch. — schla-ge nicht! das ist schlecht. — sei nicht falsch.
- schm, schn** : schmal, schmel-zen, schnei-en, schnei-den. — es schneit. — wer schnei-det?
- schr — rsch** : schrei-ben, schräg, morsch, marsch! — wir schrei-en nicht, wir schrei-ben.
- schw, scht** : schwarz, schwach, schwer. — es rauscht. — es zischt. — er mischt.
- sp, st** : (od začetka zlogov šp — št) spa-ren, spät, spei-sen, sprin-gen — ste-hen, ste-chen, auf-ste-hen, ver-ste-hen. — sprich laut!
- str, rst** : stra-fen, strei-ten, aus-strei-chen. — strei-te nie-mals! wo-hin wan-derst du?

Velike pisne in tiske črke.

d D

d D

Dorn, Da-me,

Der Dorn, *trn*; die Dor-nen, *trni*. — Das Dach, *streha*; die Dä-cher, *strehe*. — Die Da-me, *gospa*; die Da-men, *gospé*.

Das Dorf ist klein, *vas je majhna*; die Dör-fer sind klein, *vasi so majhne*. — Der Dorn ist lang, *trn je dolg*; die Dor-nen sind lang, *trni so dolgi*.

n N, m M, u U, ü Ü.

n N, m M, u U, ü Ü.

Na-me, U-fer, Ü-bel.

Der Na-me, *imé*; die Na-men, *imena*. — Das Mäd-chen, *dekllica*; die Mäd-chen, *dekllice*. — Das U-fer, *breg*; die U-fer, *bregovi*.

Das Nest ist rund, *gnjezdo je okroglo*; die Ne-ster sind rund, *gnjezda so okrogla*. — Das Mäd-chen ist jung, *dekllica je mlada*; die Mäd-chen sind jung, *dekllice so mlade*.

o O, ö Ö, a A, ä Ä.

o O, ö Ö, a A, ä Ä.

O-fen, Öl, Ast, Ä-ste.

Der O-fen, *peč*; die Ö-fen, *pečí*. — Das Öl, *olje*. — Der Ast, *veja*; die Ä-ste, *veje*.

Der A-pfel ist reif, *jabelko je zrelo*; die Ä-pfel sind reif, *jabelka so zrela*. — Die Achst ist scharf, *sekira je ostrá*; die Äch-ste sind scharf, *sekire so ostre*. — Der O-fen ist warm, *peč je gorka*; die Ö-fen sind warm, *pečí so gorke*.

au Au, äu Äu.
au Au, äu Äu.

Au-ge, Äug-lein.

Das Au-ge, *okó*; die Au-gen, *očí*. — Das Äug-lein, *očesce*; die Äug-lein, *očesca*. — Die Au, *loka*; die Au-en, *loke*.

Die Auf-ga-be ist leicht, *naloga je lahka*; die Auf-ga-ben sind leicht, *naloge so lahke*. — Das Au-ge ist klar, *okó je čisto*; die Au-gen sind klar, *očí so čiste*.

e E

e E

E-sel, Ei-che, Eu-le.

Der E-sel, *osel*; die E-sel, *osli*. — Die Ei-che, *hrast*; die Ei-chen, *hrasti*. — Die Eu-le, *sova*; die Eu-len, *sove*; der Är-mel, *rokav*; die Är-mel, *rokavi*.

Die Erb-se ist süß, *grah je sladek*; die Erb-sen sind süß, *grahi so sladki*. — Das Ei ist weiß, *jajce je belo*; die Ei-er sind weiß, *jajca so bela*. — Die Eu-le schreit, *sova vpije*; die Eu-len schrei-en, *sove vpijejo*.

i I

j J

i I,

j J,

I-gel, Jä-ger, Jo-sef.

Der I-gel, *jež*; die I-gel, *ježi*. — Der Jä-ger, *lovec*; die Jä-ger, *lovci*. — Ju-ni, *juni (ročnik)*. — Die En-te, *raca*; die En-ten, *race*. — Der Il-tis ist flink, *dihur je uren*; die Il-ti-se sind flink, *dihurji so urni*. — Ja-kob und Jo-sef sind krank, *Jakob in Jožef sta bolna*.

g G, h H, k K,

g G, h H, k K,

Gans, Haus, Kö-nig.

Die Gans, *gós*; die Gän-se, *gosi*. — Das Haus, *hiša*; die Häu-ser, *hiše*. — Der Kö-nig, *kralj*; die Kö-ni-ge, *kralji*. — I-da, *Ida*.

Das Haus ist hoch, *hiša je visoka*. — Der Kai-ser ist gü-tig, *cesar je dobrotljiv*. — Die Gans ist weiß, *gós je bela*.

ch Ch

ch Ch

Chri-stus, Chri-stof.

Chri-stus, *Kristus*. — Der Christ, *kristjan*; die Chri-sten, *kristjani*. — Der Christ-baum, *božično drevesce*; die Christ-bäu-me, *božična drevesca*. — Die Char-wo-che, *véliki teden*. — Der Kreu-zer, *krajcar*; die Kreu-zer, *krajcarji*.

Chri-sti-ne ist brav, *Kristina je pridna*; sie ist ein christ-li-ches Mäd-chen, *je kristjanska dekllica*.

l L

I L

Lö-we, Ler-che, Lied.

Der Lö-we, *lev*; die Lö-wen, *levi*. — Die Ler-che, *škrjanec*; die Ler-chen, *škrjanci*. — Das Lied, *pesem*; die Lie-der, *pesmi*. — Die Lin-de, *lipa*; die Lin-den, *lipe*.

Der Lö-we ist wild, *lev je divji*. — Die Ler-che singt, *škrjanec poje*. — Lau-ra ist brav, *Lavra je pridna*.

s S

sch Sch

s S

sch Sch

Sen-se, Schu-le.

Die Sen-se, *kosa*; die Sen-sen, *kose*. — Die Schu-le, *šola*; die Schu-len, *šole*. — Der Stein, *kamen*; die Stei-ne, *kamni*. — Die Spei-se, *jed*; die Spei-sen, *jedi*.

Die Sen-se ist scharf, *kosa je ostra*. — Der Sol-dat mar-schieret, *vojak koraka*; die Sol-da-ten mar-schie-ren, *vojaki korakajo*. — Die Schau-fel ist ei-sern, *lopata je železna*; die Schau-feln sind ei-sern, *lopate so železne*.

t T,

t T,

f F,

f F,

Tau-be, Freund.

Die Tau-be, *golob*; die Tau-ben, *golobje*. — Der Freund, *prijatelj*; die Freun-de, *prijatelji*. — Der Topf, *lonec*; die Töp-fe, *lonci*. — Der Frosch, *žaba*; die Frö-sche, *žabe*.

Der Tisch-ler ho-belt, *mizar obla*; die Tisch-ler ho-beln, *mizarji oblajo*. — Der Freund ist treu, *prijatelj je zvest*. — Chri-stof hat ei-ne Tau-be, *Krištof ima goloba*.

p P, r R, b B,

p P, r R, b B,

Pfau, Rad, Buch.

Der Pfau, *pav*; die Pfau-en, *pavi*. — Das Rad, *kolo*; die Räder, *kolesa*. — Das Buch, *knjiga*; die Bü-cher, *knjige*. — Der Pflug, *oralo*; die Pflü-ge, *orala*.

Der Pfau ist stolz, *pav je prevzetan*. — Das Rad ist be-schla-gen, *kolo je okovano*. — Das Buch ist rein, *knjiga je čista*. — Das Pferd trägt den Rei-ter, *konj nosi jezdeca*.

v V

v V

Va-ter, Vö-gel.

Der Va-ter, *oče*; die Vā-ter, *očetje*. — Der Vo-gel, *ptič*; die Vö-gel, *ptiči*. — Das Volk, *ljudstvo*; die Völ-ker, *ljudstva*. — Der Fisch, *riba*; die Fi-sche, *ribe*.

Der Vo-gel ni-stet, *ptič gnjezdí*; die Vö-gel ni-sten, *ptiči gnjezdijo*. — Das Veil-chen duf-tet, *vijolica diši*; die Veil-chen duf-ten, *vijolice dišijo*. — Der bra-ve Franz folgt dem Va-ter, *pridni Franc uboga očeta*.

w W

w W

Wort, Wie-se.

Das Wort, *beseda*; die Wör-ter, *besede*. — Die Wie-se, *travnik*; die Wie-sen, *travniki*. — Der Wald, *gozd*; die Wäl-der, *gozdi*. — Die Ver-nunft, *pamet*. — Wen-zel, *Vencel*.

Der Wolf lebt im Wal-de, *volk živi v gozdu*; die Wöl-fe le-ben im Wal-de, *volkovi živé v gozdu*. Er raubt Scha-fe, *ropa ovce*; sie rau-ben Scha-fe, *ropajo ovce*. O Wolf, du bist ein Bö-se-wicht, *o volk, ti si hudobnež!*

z Z

z Z

Zie-ge, Zaun-könig.

Die Zie-ge, *kóza*; die Zie-gen, *kozé*. — Der Zaun-könig, *kraljíček*; die Zaun-könige, *kraljíčki*. — Der Zaun, *brzda*; die Zäu-me, *brzde*. — Der Zei-sig, *čížek*; die Zei-sige, *čížki*.

Der Zei-sig ist ein Vo-gel, *čížek je ptič*. — Chri-sti-an hat ei-ne klei-ne Zie-ge, *Kristijan ima majhno kózo*. — Der Zaun-könig ist klein, *kraljíček je majhen*.

qu Qu

qu Qu

Qual, Qua-ste.

Die Qual, *muka*; die Qua-len, *muke*. — Die Qua-ste, *čop*; die Qua-sten, *čopi*. — Der Kä-fer, *hrošč*; die Kä-fer, *hrošči*.

Quä-le nicht den Kä-fer, *ne muči hrošča!* — Quak, quak! ruft der Frosch, *kvak, kvak! vpije žaba*. — Wo bist du im Quar-tier? *kje stanuješ?*

x X y Y
 x X y Y

Xa-ver. Yp-si-lon.

Xa-ver, *Ksaver*; — Xer-xes, *Kserks*.

Max und Xa-ver sind Brü-der, *Maks in Ksaver sta brata*. — Un-ser Nach-bar heißt A-le-xan-der, *naš sosed je Aleksander*. — Yp-si-lon.

-
- A** — Aller Anfang ist schwer.
Vsak začetek je težek.
- B** — Bete und arbeite!
Moli in delaj!
- C** — Christus ist der Erlöser der Welt.
Kristus je odrešenik svetá.
- D** — Das Alter muss man ehren, die Jugend lehren.
Starost se mora častiti, mladost pa učiti.
- E** — Es ist nicht alles Gold, was glänzt.
Ni vse zlató, kar se sveti.
- F** — Folgsam Kind, ein gutes Kind.
Ubogljiv otrok je dober otrok.
- G** — Gottes Auge sieht dich überall.
Božje oko te povsod vidi.

- H** — Hunger ist der beste Koch.
Lakota je najboljša kuharica.
- I** — In der Jugend lerne schon die Tugend.
Že v mladosti uči se čednosti.
- J** — Jeder kehre vor seiner Thür.
Vsak pometaj pred svojim pragom.
- K** — Kinder, ehret Vater und Mutter!
Otroci, spoštujte očeta in mater!
- L** — Lerne von der Ameise, fleißig zu sein!
Uči se pridnosti od mravlje!
- M** — Morgenstunde hat Gold im Munde.
Rana ura, zlata ura.
- N** — Nach der Arbeit ist gut ruhen.
Po delu se dobro spi.
- O** — Ohne Arbeit ist kein Lohn.
Brez dela ni plačila.
- P** — Pflanze in der Jugend für das Alter!
Cepi v mladosti za starost!
- Qu** — Quak, quak! ruft der Frosch den ganzen Tag.
Kvak, kvak! vpije vedno žaba.
- R** — Rein und ganz, gibt schlechten Kleidern Glanz.
Čista in cela, tuđ slaba obleka, sramote ne dela.
- S** — Schönheit vergeht, Tugend besteht.
Lepota zgine, čednost ne mine.
- T** — Trau, schau, wem!
Glej, komu zaupaš!
- U** — Unrecht Gut gedeihet nicht.
Krivično blagó nima teka.

V — Verach te nie man den!

Ne zaničuj nikogar!

W — Wer nicht ar be i tet, soll auch nicht es sen.

Kdor ne dela, naj tudi ne jé.

X — Xa ver ist ein Taufname.

Ksaver je krstno imé.

Y — Ypsilon spricht man wie i, das lernt man ohne Müh'.

Ipsilon glasi se kakor i, to vsak se lahko naučí.

Z — Zeit ist Gold.

Čas je zlato.

Nemški pravopis.

nn, mm.

Der Mann, *mož*; die Män ner, *možje*. Das Lamm, *jagnje*; die Läm mer, *jagnjeta*. Die Hen ne, *kokoš*. Die Son ne, *solnce* — bren nen, *goreti (peči)*; kom men, *pri ti*; nen nen, *imenovati* — stumm, *nem*.

Die Son ne brennt, *solnce peče*. Der Mann kommt, *mož pride*. Der Fisch ist stumm, *riba je nema*.

ll.

Der Stall, *hlev*; die Ställe, *hlevi*. Der Ball, *žoga*; die Bälle, *žoge*. Die Galle, *žolč* — knallen, *pokati*; brüllen, *rujoveti* — still, *tiho*; hell, *svetlo*.

Der Ball fällt, *žoga pada*. Die Büch se knallt, *puška poka*.

rr.

Der Herr, *gospod*; die Herren, *gospodje* — klirren, *rožljati*; irren, *motiti se*; verwirren, *zbégati* — dürr, *suho*.

Das Pferd harrt auf den Herrn, *konj čaka gospoda*.
Die Sporen klirren, *ostroge rožljajo*.

tt.

Gott, *Bog*; das Bett, *postelja*; die Betten, *postelje*.
Der Schatten, *senca*; das Futter, *krma* — bitten, *prošiti* — satt, *sit*.

Die Schnitterinnen schneiden das Korn, *ženjice žanjejo žito*. Es kommt das Gewitter, *nevihta se bliža*.
Sie eilen mit schnellen Schritten heim, *z urnimi koraki hitijo domov*.

ss, ß.

Das Fass, *sod*; die Fässer, *sodovi*; das Ross, *konj*; die Rosse, *konji*; das Messer, *nož*; die Gasse, *ulica*; der Fluss, *reka*; der Fuß, *noga*; — lassen, *pustiti*; reißen, *trgati* — nass, *moker*; heiß, *vroč*.

Der Knabe hat eine Nuss, *deček ima oreh*. Er trennt die Nuss mit dem Messer, *oreh razkolje z nožem*.
Die Nuss ist süß, *oreh je sladek*.

ff.

Das Schiff, *ladija*; der Schiffer, *čolnar*; die Ziffer, *številka* — hoffen, *upati*; treffen, *zadeči* — offen, *odprt*.

Das Schiff schwimmt auf dem Wasser, *ladija plava po vodi*. Die Schiffer hoffen auf gutes Wetter, *mornarji pričakujejo lepega vremena*.

pp.

Die Lip **pe**, *ustnica*; die Rip **pe**, *rebro*; die Pup **pe**, *punčika*; die Kap **pe**, *kapa* — nip **pen**, *srkati*; schlep **pen**, *vlačiti*.

Hopp, hopp, hopp! Pferd chen, lauf ga lopp! *hop, hop, hop! konjiček, dirjaj v skok!*

ck (kk).

Der Rock, *suknja*; die Rö **cke**, *suknje*; der Bock, *kozel*; der A **cker**, *njiva*; der Bä **cker**, *pekar* — ba **cken**, *peči*; fli **cken**, *krpati*.

Die Bä **cker** ba **cken** Sem meln, *pekarji pečejo žemlje*.
Wer flickt den Rock? *kdo krpa suknjo?* Ha **cke** den
Zu **cker** in Stü **cke**, *razsekaj sladkor na kosce!*

tz (zz).

Der Spatz, *vrabec*; die Kat **ze**, *mačka*; die Tat **ze**, *taca* — put **zen**, *čediti*; si **tzen**, *sedeti*; kra **tzen**, *praskati* — spit **zig**, *špičasto*.

Dort sitzt die nüt **z**liche Ka **tze**, *tam čepi koristna mačka*. Sie put **z**t sich mit der Tat **ze**, *čedi se s taco*. Die Krallen der Tat **ze** sind spit **z**ig, *kremplji na taci so špičasti*. Spa **tzen**, schü **tzet** euch vor Ka **tzen**! *vrabci, varujte se maček!*

aa — oo.

Der Aal, *jegulja*; das Aas, *mrhovina*; das Paar, *par*; die Saat, *setev*; das Haar, *las*; der Saal, *dvorana*; das Boot, *čoln*; das Moos, *mah*.

Der **Aal** ist ein Fisch, *jegulja je riba*. Der **Saal** ist geräumig, *dvorana je prostorna*. Die **Saat** ist grün, *sétev je zelena*. Das **Moos** wächst auf der Erde, *mah raste na zemlji*.

ee.

Der **Schnee**, *sneg*; das **Meer**, *morje*; der **See**, *jezero*; die **Seele**, *duša*; die **Allee**, *drevored*; der **Kaffee**, *kava* — **leer**, *prazen*.

Die **Bäume** in den **Alleen** sind im Winter laublos, *drevesa v drevoredih so po zimi brez listja*. Alles ist mit **Schnee** bedeckt, *vse je sè snegom pokrito*.

ie, ieh.

Die **Biene**, *čebela*; die **Stiege**, *stopnice*; die **Fliege**, *muha* — **lieben**, *ljubiti* — das **Vieh**, *živina* — **ziehen**, *vleči*.

Die **Bienen** sind **niedlich**, *čebele so nežne*. Sie **fliegen** auf die **Wiesen** und **ziehen** den Saft aus den **Blumen**, *letajo na travnike in srkajo sok iz cvetic*.

ah, äh, eh, oh, öh, uh, üh — ih.

Der **Zahn**, *zob*; die **Ähre**, *klas*; das **Jahr**, *leto* — **zahm**, *krotek*. — Der **Lehm**, *il* — **zehn**, *deset*; **mehr**, *več*. — Der **Sohn**, *sin*; die **Höhle**, *brlog*. — Die **Uhr**, *ura*; die **Mühle**, *mlin* — **ruhen**, *počivati*; **blühen**, *cveteti* — **ihr**, *vi*.

Ehre den **Lehrer**, *spoštuj učenika!* Befolge seine **Lehren**, *izpolnuj njegove nauke!* Im **Frühling** kommt der **Bär** aus der **Höhle**, *pomladi pride medved iz brloga*. Der **Mäher** **mäht** das **Gras**, *kosec kosí travo*.

th.

Das **Thier**, *žival*; das **Thal**, *dolina*; der **Thau**, *rosa*; der **Athem**, *sapa*; das **Thor**, *vrata* — **athmen**, *dihati*.

Das **Thor** ist ein **Theil** des Hauses, *vrata so hišni del*. Die Haus**thiere** weiden im **Thale**, *domače živali se pasejo v dolini*.

Nazorni nauk.**I. Šola. Die Schule.**

Miza je šolsko orodje. *Der Tisch ist ein Schulgeräth.*

Stol, *der Stuhl*; tabla, *die Tafel*; stojalo, *das Gestell*; kreda, *die Kreide*; goba, *der Schwamm*; klop, *die Bank*; knjiga, *das Buch*; ploščica, *die Schiefertafel*; pisalo, *der Griffel*; ravnilo, *das Lineal*; papir, *das Papier*; pero, *die Feder*; svinčnik, *der Bleistift*; črnilo, *die Tinte*; črnilnik, *das Tintenfass*; podoba, *das Bild*.

Der brave Schüler.

Sobald zur Schul' das Glöcklein schlägt, so greif' ich nach dem Buche, und alles ist zurecht gelegt, dass ich nicht lange suche.

Und in der Schule merk' ich auf, damit ich alles lerne, d'rum hat mich auch, ich wette d'rauf, mein Lehrer schon recht gerne.

2. Človek. Der Mensch.

a) Telo. Der Leib.

Glava je del telesa. *Der Kopf ist ein Theil des Leibes.* — Roka, *die Hand*; noga, *der Fuß*; čok (trup), *der Rumpf*.

Obraz je del glave. *Das Angesicht ist ein Theil des Kopfes.* — Lasje, *die Haare*; čelo, *die Stirn*; oči, *die Augen*; ušesa, *die Ohren*; lice, *die Wange*; nos, *die Nase*; usta, *der Mund*; ustne, *die Lippen*; brada, *das Kinn*; zobje, *die Zähne*; jezik, *die Zunge*.

Palec je del roke. *Der Daumen ist ein Theil der Hand.* — Kazalec, *der Zeigefinger*; sredinec, *der Mittelfinger*; prstanec, *der Goldfinger*; mezinec, *der Ohrfinger*.

Stegno je del noge. *Der Schenkel ist ein Theil des Fußes.* — Koleno, *das Knie*; méča, *die Wade*; pēta, *die Ferse*; podplat, *die Sohle*; prsti, *die Zehen*.

Prsi so del čoka. *Die Brust ist ein Theil des Rumpfes.* — Trebuh, *der Bauch*; pleča, *die Schultern*; hrbet, *der Rücken*.

b) Čuti. Die Sinne.

Sneg je bel. *Der Schnee ist weiß.* Vidim ga, imam vid. *Ich sehe ihn, ich habe ein Gesicht.* — Tič poje. *Der Vogel singt.* Slišim ga, imam sluh. *Ich höre ihn, ich habe ein Gehör.* — Hruška je sladka. *Die Birne ist süß.* Diši mi, imam okus. *Sie schmeckt mir, ich habe einen Geschmack.* — Vijolica lepo diši. *Das Veilchen riecht angenehm.* Voham jo, imam voh. *Ich rieche sie, ich habe*

einen Geruch. — Iгла je špičasta. Die Nadel ist spitzig.
Tipam jo, imam tip. Ich fühle sie, ich habe ein Gefühl.

*Ich habe fünf Sinne: Gehör und Gesicht,
Geruch und Geschmack und Gefühl.*

*Ich spotte des Blinden und Tauben nicht,
Er hat ja der Not schon so viel.*

3. Jed in pijača. Speise und Trank.

Kruh je tečen. Das Brot ist nahrhaft. Juha je čista.
Die Suppe ist klar. Meso je slastno. Das Fleisch ist schmackhaft.
Zelenjava je zdrava. Das Gemüse ist gesund. Pečenka je dobra.
Der Braten ist gut. Sadje je sočnato. Das Obst ist saftig.
Mleko je sladko. Die Milch ist süß. Maslo je mehko.
Das Schmalz ist weich. Slanina je slana. Der Speck ist salzig.
Sir je masten. Der Käse ist fett. Olje je tekoče.
Das Öl ist flüssig. Kis je kisel. Der Essig ist sauer.
Voda je mrzla. Das Wasser ist frisch. Pivo je grenko.
Das Bier ist bitter. Vino je močno. Der Wein ist stark.
Kava je grenka. Der Kaffee ist bitter. Sladkor je sladek.
Der Zucker ist süß.

Räthsel.

Oben spitzig, unten breit,

Durch und durch voll Süßigkeit. Was ist das?

4. Obleka. Die Kleidung.

Srajca je platnena. Das Hemd ist leinen. Hlače so suknene.
Die Beinkleider sind tuchen. Životnik je žameten.
Die Weste ist sammten. Suknja je trdna. Der Rock ist

dauerhaft. Robec je svilnat. Das Tüchel ist seiden. Péča je bela. Das Kopftuch ist weiß. Klobuk je gladek. Der Hut ist glatt. Slamnik je pleten. Der Strohhut ist geflochten. Kapa je kosmata. Die Kappe ist behaart. Rokovice so volnate. Die Handschuhe sind wollen. Nogovice so bombažaste. Die Strümpfe sind baumwollen. Čevlji in škornje so usnjati. Die Schuhe und Stiefel sind ledern. Plašč je podvlečen. Der Mantel ist gefüttert. Kožuh je kosmat. Der Pelz ist behaart.

*Wer auf dem Kopf hat seinen Hut,
Dem steht er noch einmal so gut,
Wenn er ihn oft herunter thut.*

5. Stanovanje. Die Wohnung.

Hiša je naše stanovališče. *Das Haus ist unsere Wohnung.* — Podstava je **del hiše**. *Der Grund ist ein Theil des Hauses.* Zid, *die Mauer*; streha, *das Dach*; vrata, *das Thor*; veža, *das Vorhaus*; klet, *der Keller*; kuhinja, *die Küche*; stopnice, *die Stiege*; izba (soba), *das Zimmer*; dimnik, *der Rauchfang*; podstrešje, *der Dachboden*.

Stena je **del izbe**. *Die Wand ist ein Theil des Zimmers.* Tla, *der Fußboden*; strop, *die Decke*; duri, *die Thür*; okno, *das Fenster*; peč, *der Ofen*.

Miza je **hišna oprava**. *Der Tisch ist ein Zimmergeräth.* Stol, *der Stuhl*; klop, *die Bank*; omara, *der Kasten*; skrinja, *die Truhe*; ogledalo, *der Spiegel*; ura, *die Uhr*; podoba, *das Bild*; postelja, *das Bett*.

Prt je **mizna oprava**. *Das Tischtuch ist ein Tischgeräth. Žlica, der Löffel; nož, das Messer; vilice, die Gabel; kupica, das Trinkglas; krožnik, der Teller; skleda, die Schüssel.*

Ljudje stanujejo v **vaséh, trgih in mestih**. *Die Menschen wohnen in Dörfern, Märkten und Städten.*

Ulice, *die Gasse*; vodnjak, *der Brunnen*; drevored, *die Allee*; šola, *das Schulhaus*; cerkev, *die Kirche*; bolnišnica, *das Krankenhaus*; gostilnica, *das Wirthshaus*; vojašnica, *die Kaserne*; hiša, *das Wohnhaus*; hlev, *der Stall*; skedenj, *die Scheuer*.

Uganjki.

Kdo je povsod doma?

Šviga, švaga, čez dva praga. Kaj je to?

6. Cerkev. Die Kirche.

Zvonik je visok. *Der Thurm ist hoch.* Zvon je bronast. *Die Glocke ist ehern.* Ura je železna. *Die Uhr ist eisern.* Oltar je kamniten. *Der Altar ist steinern.* Križ je lesen. *Das Kreuz ist hölzern.* Podoba je malana. *Das Bild ist gemahlt.* Svěčnik je srebern. *Der Leuchter ist silbern.* Spovednica je lesena. *Der Beichtstuhl ist hölzern.* Krstni kamen in kropilnik sta kamnena. *Der Taufstein und der Weihkessel sind steinern.* Prižnica je okrogla. *Die Kanzel ist rund.* Orgle so glasne. *Die Orgel ist lautttönend.* Pokopališče je obzidano. *Der Friedhof ist ummauert.* Spominek je lep. *Das Denkmal ist schön.*

Uganjka.

Kdo pride prvi v cerkev?

7. Človeška doba. Das Lebensalter.

Dete je majhno. *Das Kind ist klein.* Deček je živ. *Der Knabe ist lebhaft.* Deklica je pohlevna. *Das Mädchen ist demüthig.* Mladenič je čvrst. *Der Jüngling ist kräftig.* Devica je ponižna. *Die Jungfrau ist bescheiden.* Mož je previden. *Der Mann ist klug.* Žena (gospa) je skrbna. *Die Frau ist sorgsam.* Starček je izkušen. *Der Greis ist erfahren.* Starka je pobožna. *Die Greisin ist fromm.*

Uganjka.

Kdo hodi zjutraj po štirih, opoldne po dveh in zvečer po treh?

8. Družina. Die Familie.

Oče so dobri. *Der Vater ist gut.* Mati so dobrotljivi. *Die Mutter ist gütig.* Sin je ubogljiv. *Der Sohn ist folgsam.* Hči je postrežljiva. *Die Tochter ist dienstfertig.* Brat je miroljuben. *Der Bruder ist friedfertig.* Sestra je marljiva. *Die Schwester ist eifrig.* Déd (stari oče) so stari. *Der Großvater ist alt.* Babica (stara mati) so bolni. *Die Großmutter ist krank.* — Sorodniki, *die Verwandten:* vnuk in vnuka, *der Enkel und die Enkelin;* strijc, *der Onkel;* teta, *die Tante.* — Posli, *die Dienstboten:* hlapec, *der Knecht;* dekla, *die Magd.*

Wie wol ist meinem Herzen, wie heiter ist mein Sinn, wenn ich bei meinem Vater und meiner Mutter bin!

Ich will sie immer lieben und stets gehorsam sein, ich will sie nie betrüben, dass sie sich meiner freu'n.

Räthsel.

Welcher Knecht verdient keinen Lohn?

9. Stanovi. Die Stände.

Duhovnik, *der Priester*; učenik, *der Lehrer*; kmet, *der Bauer*; zdravnik, *der Arzt*; uradnik, *der Beamte*; trgovec, *der Kaufmann*; vojak, *der Soldat*; rokodelec, *der Handwerker*; služabnik, *der Diener*; mornar, *der Schiffmann*; voznik, *der Fuhrmann*; pastir, *der Hirt*.

10. Rokodelci. Die Handwerker.

Mlinar melje. *Der Müller mahlt*. Pekár peče. *Der Bäcker bäckt*. Mesár kolje. *Der Fleischer schlachtet*. — Krojáč šiva. *Der Schneider näht*. Čevljár reže. *Der Schuster schneidet*. Klobučár gladi (lika). *Der Hutmacher bügelt*. Barvar barva. *Der Färber färbt*. Tkalec tkè. *Der Weber webt*. Suknár tudi tkè. *Der Tuchmacher webt auch*. Strojár stroji. *Der Gerber gerbt*. — Zidár zida. *Der Maurer mauert*. Tesár teše. *Der Zimmermann zimmert*. Mizár obla. *Der Tischler hobelt*. Kováč kuje. *Der Schmied schmiedet*. Ključavničár pili. *Der Schlosser feilt*. Steklár reže. *Der Glaser schneidet*. Lončár suší. *Der Hafner trocknet*. Kolár upoguje. *Der Wagner biegt*. Vrvár prede. *Der Seiler spinnt*.

Der Zimmermann.

Ich bin ein kleiner Zimmermann, ich baue, was ich bauen kann; ich baue eine Brücke fest und hoch, und habe kleine Hände noch.

Ich brauche keine Nägelein, die Brücke fällt mir doch nicht ein; schnell ist die Arbeit auch vollbracht, seht her, die Brücke ist gemacht!

(Otroci naredé most z rokami.)

II. Živali. Die Thiere.

a) Domače živali. Die Hausthiere.

Krava je domača žival. *Die Kuh ist ein Hausthier.* Vol, *der Ochs*; tele, *das Kalb*; konj, *das Pferd*; osel, *der Esel*; ovca, *das Schaf*; jagnje, *das Lamm*; koza, *die Ziege*; prašič, *das Schwein*; pes, *der Hund*; mačka, *die Katze*; petelin, *der Hahn*; kokoš, *die Henne*; pišče, *das Küchlein*; gos, *die Gans*; raca, *die Ente*; golób, *die Taube*; pav, *der Pfau*.

b) Divje živali. Die wilden Thiere.

Zajec je divja žival. *Der Hase ist ein wildes Thier.* Srna, *das Reh*; jelen, *der Hirsch*; lisica, *der Fuchs*; volk, *der Wolf*; medved, *der Bär*; lev, *der Löwe*; tiger, *der Tiger*.

c) Ptice. Die Vögel.

Krokar je ptič; je črn. *Der Rabe ist ein Vogel; er ist schwarz.* Vrana je siva. *Die Krähe ist grau.* Kavka je črna. *Die Dohle ist schwarz.* Pastaričica je sivkasta. *Die Bachstelze ist graulich.* Kos je črn. *Die Amsel ist schwarz.* Slavec je rujáv. *Die Nachtigall ist braun.* Kraljiček je rujáv. *Der Zaunkönig ist braun.* — Senica, *die Meise*; škrijanec, *die Lerche*; kalín, *der Gimpel*; vrabec, *der Sperling*; lišček, *der Stieglitz*; ščinkovec, *der Fink*; kanarček, *der Kanarienvogel*; lastovka, *die Schwalbe*; kukovica, *der Kukuk*; kljunáč, *die Schnepfe*; jastreb, *der Habicht*; orel, *der Adler*; sova, *die Eule*.

Räthsel.

Welcher König kann nicht sprechen?

d) Ribe. Die Fische.

Karp je riba. *Der Karpfen ist ein Fisch.* Ščuka, *der Hecht*; jegulja, *der Aal*; slanik, *der Häring*; polenovka, *der Stockfisch.*

e) Druge živali. Andere Thiere.

GaščERICA, *die Eidechse*; slepec, *die Blindschleiche*; kače, *die Schlangen*; žaba, *der Frosch.* — Hrošč, *der Käfer*; metulj, *der Schmetterling*; sviloprejka, *der Seidenspinner*; bučela, *die Biene*; mravlja, *die Ameise*; muha, *die Fliege*; kobilica, *die Heuschrecke.* — Pajk, *die Spinne.* — Rak, *der Krebs.* — Deževnica, *der Regenwurm*; pijavka, *der Blutegel.* — Polž, *die Schnecke.*

* *

Die Tauben fliegen,
Die Schnecken kriechen,
Die Katzen krallen,
Die Hunde bellen,
Die Bienen summen,

*

Die Bären brummen,
Die Esel tragen,
Die Pferde schlagen,
Die Lerchen singen,
Die Rehe springen.

12. Rastline. Die Pflanzen.

a) Drevje. Die Bäume.

Jablana je sadno drevó. *Der Apfelbaum ist ein Obstbaum.* Hruška, *der Birnbaum*; črešnja, *der Kirschbaum*; češplja, *der Zwetschkenbaum*; oreh, *der Nussbaum*; kostanj, *der Kastanienbaum.*

Smreka je gozdno drevó. *Die Fichte ist ein Waldbaum.* Lipa, *die Linde*; hrast, *die Eiche*; breza, *die Birke*; bukev, *die Buche.*

Deli drevesa so: korenina, deblo, veje, listje, cvet, sad. *Die Theile des Baumes sind: die Wurzel, der Stamm, die Äste, das Laub, die Blüte, die Frucht.*

Na vsaki prostorček zasadi drevó,
Ga zrejaj, dobiček dajalo ti bo!

b) Grmovje. Die Sträucher.

Vinska trta je grm. *Der Weinstock ist ein Strauch.* Grozdjiče, *der Johannisbeerstrauch*; malinjek, *der Himbeerstrauch*; bezég, *der Holunder*; brinje, *der Wacholder*; leska, *der Haselstrauch.*

c) Cvetice. Die Blumen.

Lilija je cvetica, je bela. *Die Lilie ist eine Blume, sie ist weiß.* Šmarnica je bela. *Das Maiglöckchen ist weiß.* Kakšen je zvonček? *Wie ist das Schneeglöckchen?* Solnčnica je rumena. *Die Sonnenblume ist gelb.* Kakšna je trobentica? *Wie ist die Schlüsselblume?* Nagelj je rudeč. *Die Nelke ist roth.* Kakšna je potonika? *Wie ist die Pfingstrose?* Rožmarín je zelen. *Der Rosmarin ist grün.* Plavica je modra. *Die Kornblume ist blau.* Kakšna je potočnica? *Wie ist das Vergissmeinnicht?* Vijolica je višnjeva. *Das Veilchen ist violett.*

Räthsel.

Erst weiß wie Schnee, dann grün wie Klee, dann roth wie Blut, schmeckt allen Kindern gut; was ist das?

* * *

Welches Glöckchen hat keinen Laut?

Mladini.

Jablane, hruške in druge cepé
Cepi v mladosti za stare zobé!

d) Poljščina in povertnina.
Feld- und Gartenfrüchte.

Pšenica je žito. *Der Weizen ist ein Getreide.* Rž, *der Roggen (das Korn);* ječmen, *die Gerste;* oves, *der Hafer;* proso, *die Hirse;* koruza, *der Mais;* ajda, *der Buchweizen.*

Grah je sočivje. *Die Erbse ist eine Hülsenfrucht.* Leča, *die Linse;* fižól, *die Fiole.*

Lan, *der Flachs;* konoplja, *der Hanf;* detelja, *der Klee;* trava, *das Gras.*

Krompir, *die Kartoffel;* korén, *die Möhre;* zelje, *das Kraut;* pesa, *die rothe Rübe;* salata, *der Salat;* kumara, *die Gurke;* redkev, *der Rettig;* čebula, *die Zwiebel;* česen, *der Knoblauch.*

Uganjke.

Koliko grahov gre v en lonec?

* * *

Kdaj kmet repo seje?

* * *

Bratec na bratcu stoji,

Zobljeta zrna jedí.

Eden jih mane,

Drug' se ne gane.

13. Kmetijsko orodje. Das Feldgeräth.

Voz, *der Wagen;* plug, *der Pflug;* brana, *die Egge;* cep, *der Dreschflegel;* velnica, *die Wurfschaufel;* rešeto, *die Reuter;* koš, *der Tragkorb;* vrv, *das Seil;* kosa, *die Sense;* srp, *die Sichel;* sekira, *die Achst;* lopata, *die Schaufel;*

vile, *die Mistgabel*; grablje, *der Rechen*. — Kad, *die Wanne*; škaf, *das Schaff*; korec, *der Schöpfer*; vrč, *der Krug*. — Uzda, *die Halfter*; vajet, *das Leitseil*; sedlo, *der Sattel*; jarem, *das Joch*; komát, *das Kummet*. — Trlica, *die Flachs-breche*; motovilo, *die Haspel*; jerbas, *der Korb*. — Kládivo, *der Hammer*; klešče, *die Zange*.

Uganjka.

Štirje se po vasi gonijo, pa drug družega ne vjame; kdo so ti?

14. Zemlja. Die Erde.

Vrt, *der Garten*; polje, *das Feld*; njiva, *der Acker*; travnik, *die Wiese*; steza, *der Steig*; cesta, *die Straße*; gozd, *der Wald*; hrib, *der Hügel*; gora, *der Berg*; dolina, *das Thal*.

Voda, *das Wasser*: studenec, *die Quelle*; potok, *der Bach*; reka, *der Fluss*; jezero, *der See*; morje, *das Meer*.

Železo je **kovína**. *Das Eisen ist ein Metall*. Svinec, *das Blei*; kotlovína, *das Kupfer*; srebro, *das Silber*; zlato, *das Gold*.

Kamenje, *die Steine*; il, *der Thon*; sol, *das Salz*; šota, *der Torf*; premog, *die Steinkohle*.

Uganjka.

Če prideneš, manjše je; če odvzameš, večje je. Kaj je to?

15. Zrak. Die Luft.

Veter, *der Wind*; rosa, *der Thau*; slana, *der Reif*; megla, *der Nebel*; oblaki, *die Wolken*; dež, *der Regen*; sneg, *der Schnee*; toča, *der Hagel*; led, *das Eis*; mavrica,

der Regenbogen; zarja, die Morgendämmerung; mrak, die Abenddämmerung; vihár, der Sturmwind; nevihta, das Ungewitter.

Solnce, *die Sonne*; luna, *der Mond*; zvezde, *die Sterne*.

Uganjki.

Katera voda se lahko v rešetu nosi?

* * *

V grdem vremenu se sprehajam, v lepem v kotu ležim.

16. Čas. Die Zeit.

Dan, *der Tag*; noč, *die Nacht*; ura, *die Stunde*; minuta, *die Minute*; sekunda, *die Sekunde*; teden, *die Woche*; mesec, *der Monat*; leto, *das Jahr*.

Dan, der Tag: jutro, *der Morgen*; poludne, *der Mittag*; večer, *der Abend*.

Teden, die Woche: nedelja, *der Sonntag*; ponedeljek, *der Montag*; vtorek, *der Dienstag*; sreda, *der Mittwoch*; četrtek, *der Donnerstag*; petek, *der Freitag*; sobota, *der Samstag*.

Leto, das Jahr: pomlad, *der Frühling*; poletje, *der Sommer*; jesen, *der Herbst*; zima, *der Winter*. — Prosinec (januvar), *Jänner*; svečan (februvar), *Februar*; sušec (marcij), *März*; mali traven (april), *April*; véliki traven (maj), *Mai*; rožnik (junij), *Juni*; mali srpan (julij), *Juli*; véliki srpan (avgust), *August*; kimovec (september), *September*; vinotok (oktober), *Oktober*; listopad (november), *November*; gruden (december), *Dezember*.

Uganjka.

Katera ura nima koles?

Lesebuch.

1. Morgengebet.

Behüt' uns, Herr, auch diesen Tag,
Dass uns kein Übel treffen mag.
Mach' unser Herz von Sünden rein
Und lehr' uns dir gehorsam sein.

2. Abendgebet.

Meine Äuglein fallen zu,
Lieber Vater, wache du!
Ohne Sorgen schlummern wir,
Wenn du stehst an unsrer Thür.

3. Die Biene und das Schaf.

„Hast du wohl einen größeren Wohlthäter unter den Thieren als uns?“ fragte die Biene den Menschen.

„Ja wohl!“ antwortete dieser.

„Und wen?“ fragte die Biene.

„Das Schaf! Seine Wolle ist mir **nothwendig**, dein Honig ist mir nur **angenehm**.“

4. Die höflichen Knaben.

Ein Wanderer kam in ein Dorf. Mehrere Knaben spielten am Wege. Der Wanderer gieng ihnen zu. Die Knaben wichen gleich links und rechts aus und machten Platz. Alle grüßten freundlich den Fremden. Keiner behielt die Mütze auf dem Kopfe. Darüber freute sich der Mann sehr. — Nun fragte er um den Weg nach dem nächsten Dorfe. Sogleich wollten alle Knaben den Weg ihm zeigen. Einer von ihnen begleitete den Fremden bis auf den richtigen Weg.

Das waren artige und höfliche Knaben.

5. Der Kuckuck.

Kuckuck! Kuckuck! ruff's aus dem Wald.
Lasset uns singen, tanzen und springen, Frühling,
Frühling wird es nun bald!

Kuckuck, Kuckuck, lässt nicht sein Schrei'n:
Komm in die Felder, Wiesen und Wälder! Früh-
ling, Frühling, stelle dich ein!

Kuckuck, Kuckuck, trefflicher Held! Was du
gesungen, ist dir gelungen: Winter, Winter räumt
das Feld.

6. Sei ehrlich.

Heinrich fand auf der Straße ein Messer. Das Messer hatte zwei Klingen und ein weißes Heft. Es gefiel ihm. Er gieng zum nächsten Strauch und schnitt sich eine Ruthe.

Da kam ein Mann des Weges. Er blickte auf den Boden, als ob er etwas suche. Heinrich sah den Mann und dachte: Gewiss hat der das Messer verloren. Er trat zu dem Manne hin und fragte: »Was suchet Ihr?«

Der Mann sprach: »Ein Messer mit zwei Klingen und einem weißen Heft.«

Heinrich: »Sehet! dieses Messer habe ich gefunden; ist es Euer?«

Der Mann: »Ja, das ist mein Messer. Ich danke dir, dass du ehrlich warst.«

Heinrich: »Man muss ja ehrlich sein, denn in der Schule lernte ich den Spruch: **Ehrlich währt am längsten!**«

7. Der Wolf und die Ziege.

Eine Ziege weidete ober einem hohen Felsen. Ein Wolf erblickte sie von unten. Er wollte sie fressen. Vergeblich versuchte er, zu ihr zu kommen. Deshalb lockte er sie herab. Er rief ihr zu: „Liebe Ziege! ist es dir nicht schwindelig so hoch da oben? Wie leicht könntest du herabfallen! Steige doch vorsichtig zu mir herab, da unten ist sehr schönes Gras!“ Die Ziege aber merkte, was der Wolf wollte. Sie sprach: „Ich danke dir; mein Leben ist mir lieber, als dein gutes Gras.“

Trau, schau, wem!

8. Das Kletterbüblein.

Steigt das Büblein auf den Baum, o so hoch, man sieht es kaum. Schlüpft von Ast zu Ästchen hin zum Vogelnestchen.

Ui! da lacht es, hui! da kracht es, plumps! da liegt es unten!

Denkspruch.

Nimmst du dem Vogel Nest und Ei,
Ist's mit Gesang und Obst vorbei.

9. Der unredliche Max.

Max war ein unredlicher Knabe. Wo er etwas fand, behielt er es für sich.

Eines Morgens gieng er an einer Schmiede vorbei. Nicht weit von der Thür lag eine eiserne Kette. Diese wollte er stehlen. Max schaute erst umher, ob ihn niemand sehe. Dann griff er schnell nach der Kette. „Au!“ schrie er auf und ließ die Kette wieder fallen. Sie war glühend heiß und er hatte sich alle fünf Finger verbrannt. Der Schmied hörte den Schrei, kam aus der Schmiede heraus und sagte: „Recht ist dir geschehen, dass du deine Diebsfinger verbrannt hast. Merke dir:

Fremde Sachen rührt ein braver Mann
So wenig wie ein glühend Eisen an.“

10. Bruder und Schwester.

Bruder: Sieh, Schwesterchen, den schönen Apfel hier! O komm und iss ihn doch mit mir!

Schwester: Das will ich, Brüderchen; allein was geb' ich dir dafür?

Bruder: Nichts! nichts! — Denn äß' ich ihn allein, so würde er mich nicht erfreu'n, und möcht' er zehnmal größer sein. Theil' ich ihn aber hübsch mit dir, so schmeckt die Hälfte besser mir.

II. Der Knabe im Walde.

Ein Knabe lief in den Wald. Da rief ihm die Eiche zu: »Komm, lege dich in meinen Schatten!« Der Knabe antwortete freundlich: »Schönen Dank! wenn ich zurückkomme, will ich es thun; jetzt bin ich noch nicht müde.«

Darauf kam er zu der Maiblume. Die sprach: »Komm zu mir und rieche mich!« Der Knabe gieng hin, und weil sie so lieblich roch, sprach er: »Maiblümchen, ich will dich mitnehmen zu meiner Mutter.« Die Blume war zufrieden.

Nun erblickte er die rothe Erdbeere. Die rief ihm auch zu: »Komm, pflücke mich; ich bin reif!« Da antwortete der Knabe: »Erdbeerchen, ich will dich mitnehmen und meiner Schwester geben.« Sie ließ sich gerne brechen.

Zuletzt kam der Knabe zu der Tollkirsche. Auch diese rief ihm zu: »Komm, iss mich; ich bin reif!« Der Knabe aber antwortete: »Ich will dich nicht essen; du siehst mir giftig aus. Aber ich will dich abbrechen und meinem Vater zeigen; der kennt dich besser als ich.«

12. Rosettchen.

**Rosettchen will zum Krämer laufen
Und für die Puppe Kleider kaufen;
Da trifft es einen blinden Mann
Mit einem kleinen Mädchen an.
Es legt das Geld ihm in den Hut.
Rosettchen ist halt brav und gut!
Es zieht zu Haus der Puppe dann
Die alten Kleider wieder an.**

13. Kind und Kuh.

Kind: „Kuh, die weiße Milch uns giebst, bist ja heute sehr betrübt; sprangst auf der grünen Weide doch gestern so froh mit dem Kälbchen noch; heute sprichst du kläglich: Muh, muh! Sag', was fehlt dir, liebe Kuh?“

Kuh: „Ach, der Fleischer ist früh gekommen, hat mir mein buntes Kälbchen genommen, hetzte die bösen Hunde ihm nach, gab ihm gar manchen harten Schlag. Kind, darfst froh bei den Eltern sein, Fleischer macht todt das Kälbchen mein!“

14. Allerlei Farben.

Hört zu! Der Schwan ist weiß wie Schnee, das Kätzchen bunt und grün der Klee; die Rose roth, der Esel grau, der Senf ist gelb, das Veilchen blau. Der Pfau hat schwarze Strümpf' und Schuh', ein goldgesticktes Kleid dazu. Möcht' wissen, wer das Kleid gemacht? Ich hätt's so schön nicht ausgedacht.

15. Der gute Bruder.

Wilhelm stand vor dem Garten des Nachbars. Der Nachbar rief den Knaben hinein. Er pflückte eben Pflirsiche und reichte zwei dem Wilhelm. Der Knabe dankte, legte beide in sein Hütlein und lief eilends heim. Zu Hause hatte er zwei kleine Geschwister; diese waren krank. Wilhelm fragte zuerst die Mutter, ob die Kranken auch Pflirsiche essen dürfen. Die Mutter bejahte es. Da gieng er leise zu ihren Betten und gab jedem einen Pflirsich. Sie nahmen die Pflirsiche und aßen sie mit Lust. Wilhelm wurde aber sehr vergnügt, als er sah, dass die Pflirsiche seinen Geschwistern wohlschmeckten.

Geschwister sollen groß und klein
Unter sich stets liebeich sein.

16. Kind und Nessel.

Kind: »Kräutlein, ich pflücke dich!«

Nessel: »Thust du das, so räch' ich mich.«

Kind: »Pflänzchen, du machst wohl Scherz?«

Nessel: »Scherz? ach nein, aber Schmerz! Denn deine zarte Hand wird dir von mir verbrannt!«

Nessel im Grase steht, Kind auf- und abwärts geht.
Da greift's in seinem Wahn tolldreist die Nessel an, aber es wird belehrt:

Fühlen muss, wer nicht hört.

17. Der Vogel am Fenster.

An das Fenster klopft es: pick! pick! Macht mir doch auf einen Augenblick. Dick fällt der Schnee, der Wind geht kalt, habe kein Futter, erfriere bald. Liebe Leute, o lasst mich ein, will auch immer recht artig sein.

Sie ließen ihn ein in seiner Noth; er suchte sich manches Krümchen Brot, blieb fröhlich manche Woche da. Doch als die Sonne durch's Fenster sah, da saß er immer so traurig dort; sie machten ihm auf: husch! war er fort.

18. Räthsel.

Es fällt herab vom Himmel, sieht weiß aus, wie der Schimmel, ist wie ein Bettchen weich, zerfließt zu Wasser gleich und macht dann nass — was ist das?

19. Tanne und Birke.

Mehrere Kinder redeten einmal von den schönen Bäumen. Da sagte Karl: „Wisst ihr auch, welches der schönste Baum auf der Welt ist?“ Die kleine Johanna rief schnell: „O, das ist der Christbaum, der so viele Lichter und herrliche Sachen für die Kinder trägt.“ Und alle sagten: „Ja, ja, das ist der Christbaum!“

Karl fragte wieder: „Welches ist aber der garstigste Baum?“ Und der schlimme Franz rief

geschwind: „Das ist der Ruthenbaum! Ja, das ist die Birke, denn aus ihren Zweigen macht man Ruthen.“

Die Kinder lachten; sie wussten wohl, dass Franzens Mutter eine Ruthe für den schlimmen Buben brauche.

20. Gebet zum heiligen Christ.

Du lieber heil'ger, frommer Christ,
 Weil heute dein Geburtstag ist,
 Drum ist auf Erden weit und breit
 Bei allen Kindern frohe Zeit.
 O segne mich! ich bin noch klein,
 O mache mir das Herze rein!
 O bade mir die Seele hell
 In deinem reichen Himmelsquell!

21. Das Bäumchen.

*Ein Bäumchen trug schon jung und zart viel Früchte
 von der besten Art. Der Gärtner sah's mit Freuden an
 und alle lobten's, die es sah'n. Seid, Kinder, diesem
 Bäumchen gleich, seid stets an allem Guten reich! Das
 wird der Eltern Herz erfreu'n und euch der Weg zum
 Glücke sein.*

22. Pferd und Ziege.

Ein Pferd und eine Ziege standen in einem Stalle beisammen. Das Pferd ließ sich sein Futter wohlschmecken und war froh, die Ziege aber stand traurig neben ihm und seufzte. Das Pferd, welches die Ziege sehr lieb hatte, fragte: »Was seufzest du?« Die Ziege antwortete: »Ach, ich bin hungrig und habe keinen Bissen Futter mehr. Wie fängst du es an, dass du noch immer Futter hast, wenn meine Raufe schon leer ist und ich hungern muss, wenn du noch issest?«

Das Pferd antwortete: »Weißt du, du bist ein Leckermaul und suchst nur die süßen Kräutlein aus, die übrigen trittst du unter die Füße. Ich frage nie: Was schmeckt süß? sondern ich esse, was da ist. So bin ich täglich satt und zufrieden; du aber leidest Hunger und bist unzufrieden.«

Die Ziege antwortete: »Du hast recht, ich will mich bessern.«

23. Der liebe Gott.

Alois: Wo wohnt der liebe Gott, Mütterchen, der die Blumen wachsen lässt und die Bäume, wie du mir erzählt hast?

Mutter: Der liebe Gott wohnt im Himmel, aber er ist auch bei uns auf der Erde. Er hat uns sehr lieb und wir sind alle seine Kinder.

Alois: Bin ich auch sein Kind?

Mutter: Auch du bist sein Kind; er hat auch dich sehr lieb.

Alois: Kann man den lieben Gott sehen?

Mutter: Nein, den lieben Gott kann man nicht sehen, denn er ist ein Geist, und der Geist ist unsichtbar.

Alois: Weiß Gott auch alles in der Welt?

Mutter: Freilich, er weiß sogar, was du denkst.

Alois: Freut es auch den lieben Gott, wenn ich fleißig bin?

Mutter: Das freut ihn sehr.

Alois: Und wenn ich recht folgsam bin?

Mutter: Das freut ihn ebenfalls, und er hat es auch befohlen.

Alois: Mütterchen, ich will recht brav sein und den lieben Gott recht lieb haben.

Mutter: Das thu' nur immer, liebes Kind; dann hast du selbst Freude, und Vater und Mutter und der liebe Gott freuen sich auch über dich.

24. Klein und Groß.

In die Schule geh'n die Buben,

Die Soldaten zieh'n ins Feld.

Sorge jeder, dass er werde

Seinerzeit ein wack'rer Held!

25. Glückwünsche.

a.

Mein Wunsch ist klein und wahr:

Du sollst recht glücklich sein im neuen Jahr.

b.

Alles, was Dein Herz erfreut, wünsch' ich
Dir, geliebter Vater, heut'!

c.

Zum Namensfeste wünsche ich das Beste:
Lebe lang, sei nicht krank, liebe mich, ich bitte
Dich!

d.

Liebe Mutter, ich bringe Dir
Meinen schönsten Glückwunsch hier;
Will Dich immer herzlich lieben;
Hab dies Wünschchen selbst geschrieben.
Möchte es Dich doch erfreu'n!
Künftig's Jahr soll's besser sein.

